

„Ťažba andezitu na ložisku Kamenec pod Vtáčnikom“

Z Á V E R E Č N É S T A N O V I S K O

(číslo 1861/2013-3.4/jm)

vydané Ministerstvom životného prostredia SR podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. **Názov:** ALAS Slovakia s. r.o.
2. **Identifikačné číslo:** 35825286
3. **Sídlo:** Polianky 23, 841 01 Bratislava

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Ťažba andezitu na ložisku Kamenec pod Vtáčnikom

2. Účel

Predmetom navrhovanej činnosti je zabezpečiť dostatočné množstvo andezitu rozšírením ťažby na ložisku stavebného kameňa v k. ú. Kamenec pod Vtáčnikom z dôvodu blížiaceho sa vydobytia zásob súčasného ťažobného priestoru juhovýchodným smerom. Ložiskovým prieskumom z roku 1992 a 1994 je overená kvalita suroviny a geologické zásoby sú schválené rozhodnutím MŽP SR č. 1008/96-min. zo dňa 17.6.1996. Zámer predpokladá dočasný záber plôch o výmere 11,5081 ha pri ťažbe do 400 000 ton/rok. V súčasnosti sa ťaží naľavo (JV) od Vrataštského potoka na ložisku nevyhradeného nerastu Kamenec pod Vtáčnikom. V minulosti sa ťažilo v rozsahu dobývacieho priestoru výhradného ložiska nevyhradeného nerastu Dolný Kamenec

3. Užívateľ

ALAS Slovakia s.r.o., Polianky 23, 841 01 Bratislava

4. Umiestnenie

Kraj: Trenčiansky

Okres: Prievidza

Obce: Kamenec pod Vtáčnikom

Katastrálne územie: Kamenec pod Vtáčnikom

Parcelné čísla: 1774/33 - 37, 53 – 60

Lokalita lomu sa nachádza pri Vrataštskom potoku, na jeho pravom (DP Dolný Kamenec) i ľavom brehu (LNN Kamenec pod Vtáčnikom). Záujmovým územím je priestor rozšírenia ťažby na ložisku nevyhradeného nerastu z plochy B juhovýchodným smerom na plochu C. Nadmorská výška terénu sa v medziach LNN (plochy B i C) pohybuje od 490 m n.m. po 615 m n.m. (pri lesnej ceste). Nadmorská výška neotvoreného terénu (plocha C) sa pohybuje od

520 m n.m. po spomínaných 615 m n.m. Záujmové územie LNN C leží na širšom svahu, rovnomerne stúpajúcim asi v 35%-tnom sklone od západu na východ.

Podľa mapy 1:10 000 je miestny názov lokality LNN „Píly“, podľa katastrálnej mapy „Horné chrastie“. Najvýznamnejšími kótami v okolí je kóta Vratíšťa (714,8 m n.m.) situovaná severovýchodne od lomu vo vzdialenosti asi 650 m a kóta Makovište (662,4 m n.m.) situovaná juhovýchodne od lomu vo vzdialenosti cca 620 m. Dominanta pohoria – kóta Vtáčnik (1 346 m n.m.) sa nachádza juhovýchodným smerom asi 4,5 km. Kameňolom je dobre prístupný z cesty I/64 (Nováky – Partizánske) cez obec Kamenec pod Vtáčnikom. V celom úseku od obce po prevádzku je vybudovaná nová asfaltová cesta.

5. Termín začatia a ukončenia

Navrhovaná plocha C nadväzuje na plochu B v ťažbe. Plocha B je na základe rozhodnutia orgánu štátnej správy lesného hospodárstva dočasne vyňatá z plnenia funkcií lesov v dvoch etapách. Etapy dočasného vyňatia na ploche B, vrátane rekultivácie, je podľa súčasného znenia zákona o lesoch možné predĺžiť v jednej časti do roku 2022 a v druhej do roku 2025. Etapizácia ťažby na ploche C sa podmieňuje už určenými termínmi dočasného vyňatia z plnenia funkcií lesov na ploche B.

Na základe týchto predpokladov sa vo väzbe na etapy odlesňovania **predbežne** navrhujú nasledovné **termíny ťažby na ploche C**: začatie ťažby v roku 2014, ukončenie ťažby v 1. etape do januára 2022, v 2. etape do júna 2025.

6. Stručný opis technického a technologického riešenia

Zásoby výhradného ložiska Kamenec pod Vtáčnikom boli schválené Rozhodnutím MŽP SR č. 1008/96-min. zo dňa 17.6.1996 so stavom k 6.7.1993. Štatút výhradného ložiska má oblasť napravo (severozápadne) od potoka, kde bol určený dobývací priestor DP Dolný Kamenec vyhlásený MSv SSR zn. 1375/10-Be/Ja zo dňa 13.06.1975. Oblasť naľavo (juhovýchodne) od Vratíštského potoka predstavuje ložisko nevyhradeného nerastu LNN Kamenec pod Vtáčnikom.

Geologické zásoby sú teda vymedzené v chránenom ložiskovom území (DP Dolný Kamenec) i mimo neho a to vzhľadom na bázu blokov zásob kategórie Z-1 na úrovni 460 m n.m. resp. kategórie Z-2 na úrovni 475 m n.m. Od roku 2009 sa v DP Dolný Kamenec prakticky neťaží a dobývanie sa realizuje prevažne na LNN Kamenec pod Vtáčnikom (plocha B). Zásoby však neboli dosiaľ oddelené, a tak úbytok zásob nefiguruje v Evidencii ložísk nevyhradených nerastov.

Oblasť súčasnej i plánovanej ťažby na ložisku nevyhradeného nerastu bola overená doplňujúcim ťažobným prieskumom v roku 1992 (Domanický, A., Tabak, J., Januš, J., XII/1992). Prieskum bol zameraný na overenie lávového prúdu pyroxenických andezitov, ktorý je východným pokračovaním andezitového masívu dobývaného v priestore DP Dolný Kamenec.

Vlastné ložiskové úžitkové súvrstvie je tvorené troma samostatnými varietami pyroxenických andezitov vystupujúcimi ako subprúdy. Líšia sa zrnitosťou, farebne, štruktúrne-tektonicky a čiastočne aj technologicky. Skrývku predstavujú hlinito-kamenité sute s úlomkami andezitov. Jej hrúbka kolíše od 0,85 do 3,8 m, v priemere je hrúbka skrývky 2,25 m.

V porovnaní s geologickou stavbou v oblasti DP Dolný Kamenec boli v priestore skúmaného LNN Kamenec pod Vtáčnikom zistené nové skutočnosti a to viacnásobné striedanie jednotlivých typov andezitov, absencia nadložných vulkanoklastík a ich vložiek, menšie mocnosti vrchnej skrývky. Smerná dĺžka ložiska (SV-JZ) na ploche C je cca 410 m, šírka (SZ-JV) okolo 250 m. Technológia dobývania bude podobná ako v etape ťažby v priestore plochy B.

Prípravné a otvárkové práce predstavujú (1) odlesnenie, (2) skrývka suťovohlinitej vrstvy o hrúbke cca 2,25 m a (3) výstavba vnútroľomovej cesty. Odlesnenie vykoná príslušný lesný závod na základe zmluvy s ťažobnou organizáciou. Skrývkové práce sa vykonávajú pomocou bagra a buldozéra. Zeminy sa uložia na okraj ťažobného poľa. Odlesnenie i skrývkové práce budú vykonané v dvoch etapách. Vnútroľomová komunikácia sa vybuduje

pomocou buldozéra resp. bagra, v prípade potreby i vrtnotrhačmi prácami s jednostranným zárezom do terénu.

Dobývacie práce sa budú realizovať metódou etážového dobývania zostupnými etážami. Spôsob rozpojovania hornín bude s použitím vrtnotrhačích prác malého i veľkého rozsahu. Nakladanie rúbaniny bude strojné. Báza lomu bude v prvej etape nadväzovať na etapu B, na výškovú úroveň 520 m n.m., neskôr je možné vydobýť priestor až po výškovú úroveň 490 m n.m. Najvyššie je položená vrstevnica 615 m n.m. Jednotlivé etáže budú rozpracované s odstupom výšok lomových stien 15 m na úrovniach +520, +535, +550, +565, +580, +595 m n.m., neskôr aj na úrovniach + 490 a + 505 m n.m. Šírka zostatkovej bermy bude 6 m.

Sklon ťažobných stien bude analogicky ako v DP Dolný Kamenec a v súčasnosti dobývanom LNN Kamenec pod Vtáčnikom t.j. 67°, u záverných stien 60°. Rozpracovaní e je možné súčasne na viacerých ťažobných rezoch. Odvodňovanie bude zabezpečené samospádom pri sklone lomových dvorov cca 3% smerom k hlave steny najnižšieho rezu a potom do Vratištského potoka. Časť zrážkových vôd infiltruje do podlažia v dôsledku značnej puklinovitosti andezitov.

Strojový park je pre jednotlivé druhy prác pripravený v nasledujúcej kompozícii: Pre vrtnotrhačie práce je k dispozícii vrtná súprava TAMROCK RANGER 600, nakladanie a doprava rúbaniny na technologickú linku sa uskutočňuje pomocou bagra LIEBHERR 964 C, dumpami VOLVO A25 D 2 ks, na úpravy v lome a skryvkové práce sa používa buldozér T-100 a T-130, na expedovanie kameniva sa používajú nakladače CAT 972 H a CASE 921 C.

Na **drvenie a triedenie ťaženej suroviny** bude využívaná existujúca technologická linka umiestnená v západnej časti DP Dolný Kamenec. Jedná sa o výrobnú linku typu Svedala-Arbra, ktorá pozostáva z týchto komponentov: (1) **primárny úsek úpravy** (primárna násypka s vibračným podávačom, odhliňovací triedič, čelustový drvič, elektromagnet a elektromagnetický podávač, kužeľový drvič, dopravné a skládkovacie pásy), (2) **sekundárny úsek úpravy** (vibračný podávač, kužeľový drvič, čelustový drvič, vibračný triedič, kužeľový drvič, dopravné a skládkovacie pásy), **terciárny úsek úpravy** (vibračné triediče 3 ks s vibračnými podávačmi, kužeľový drvič, expedičné zásobníky 6 ks s dávkovacími uzávermi, prípadne expedičnou hubicou, zmiešavací bubon, dopravné pásy, odprašovacie zariadenie so silom odpraškov s dávkovacím uzáverom a expedičnou hubicou).

Drvením a triedením suroviny v troch drviacich stupňoch sa zabezpečuje výroba frakcií 0-2 mm, 2-4 mm, 0-4 mm, 4-8 mm, 8-11 mm, 11-16 mm, 16-22 mm, 22-32 mm, 4-32 mm, 32-63 mm. Na konkrétnu zákazku sa vyrábajú aj frakcie s 0,5 mm rozlíšením.

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

Navrhovateľ, ALAS Slovakia s.r.o., predložil Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) podľa § 22 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zámer činnosti „Ťažba andezitu na ložisku Kamenec pod Vtáčnikom“. Navrhovaná činnosť je podľa zákona zaradená do prílohy č. 8, kategória č. 1 Ťažobný priemysel, položka č. 11 Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku od 200 000 t/rok alebo od 10 ha záberu plochy v časti A povinné hodnotenie. Na základe odôvodnenej žiadosti navrhovateľa a to najmä, že plánovaná ťažba technologicky nadväzuje na súčasné dobývanie a možný smer postupu je daný overenými geologickými zásobami, podľa § 22 ods. 7 zákona MŽP SR ako príslušný orgán listom č. 8050/2011-3,4/jm zo dňa 03.10.2011 upustilo od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti. MŽP SR dňa 07.10.2011 predložilo zámer na zaujatie stanoviska podľa § 23 ods. 1 zákona 14 zainteresovaným subjektom. Stanovisko obce Kamenec pod Vtáčnikom bolo k zámeru negatívne a tiež stanovisko Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR ďalej len MPRV SR) nebolo odporúčacie, 8 stanovísk bolo súhlasných bez zásadných pripomienok, ostatné stanoviská boli s pripomienkami alebo s požiadavkami na vypracovanie správy o hodnotení. Nebolo doručené žiadne stanovisko od verejnosti.

Na základe doručených stanovísk k zámeru a po ich prerokovaní po zvážení možných environmentálnych rizík pripravovanej činnosti, rozsahu spracovania zámeru a prediskutovaní pripomienok vyplývajúcich zo stanovísk k zámeru, v spolupráci s rezortným orgánom a povoľujúcim orgánom, **príslušný orgán, t.j. MŽP SR, podľa § 32 zákona určil, že správu o hodnotení činnosti je potrebné vypracovať.** V rámci rozsahu hodnotenia zámeru boli indikované viaceré nedoriešené aspekty v predloženom zámere, preto MŽP SR v spolupráci s rezortným orgánom a povoľujúcim orgánom a po prerokovaní s navrhovateľom určilo (list č. 8050/2011-3.4/jm zo dňa 29.11.2011) podľa § 30 zákona nasledovný **rozsah hodnotenia v správe o hodnotení:**

- 1) zdokumentovať súlad navrhovanej činnosti s platnými územnoplánovacími dokumentmi, aj súlad s inými strategickými dokumentmi, v súlade s územným plánom VUC Trenčianskeho kraja zhodnotiť požiadavku na využívanie ložiska nevyhradeného nerastu vo vzťahu k záujmom ochrany prírody a krajiny a zásadám ochrany prírody a krajiny a zásadám ochrany lesných pozemkov podľa § 9 zákona o lesoch - v správe o hodnotení je táto problematika riešená primerane k danému zámeru
- 2) vyhodnotiť spoločenskú opodstatnenosť navrhovanej ťažby nevyhradeného nerastu stavebného kameňa andezitu v kontexte na využívanie okolitých ložísk nerastov a umiestňovanie ich produkcie v danom území - v správe o hodnotení je táto problematika riešená primerane k danému zámeru
- 3) konkretizovať predpokladanú dobu využívania ložiska, teda aj dobu vyňatia lesných pozemkov z plnenia funkcií lesov, vrátane uvedenia pozemkov lokality „B“ a lokality „C“ v zmysle grafických príloh zámeru - problematika bola riešená v správe o hodnotení primerane danému zámeru
- 4) doplniť údaje súvisiace s náhradou za dočasnú resp. trvalú stratu mimoprodukčných funkcií lesov podľa § 9 zákona o lesoch a náhradu vlastníkovi lesných pozemkov za obmedzenie vlastníckeho práva v zmysle § 35 zákona o lesoch
- 5) zhodnotiť predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na lesné hospodárstvo z hľadiska ochrany lesných porastov a predpokladané vplyvy na poľovnícke hospodárenie a zabezpečenie životných potrieb zveri - problematika bola riešená v správe o hodnotení primerane danému zámeru
- 6) uviesť návrh časového harmonogramu vykonávanej činnosti v nadväznosti na etapy odlesňovania - problematika bola riešená v správe o hodnotení primerane danému zámeru
- 7) špecifikovať technické opatrenia počas prevádzky na zamedzenie vzniku škôd na príľahlých lesných pozemkoch, lesných cestách a opatrení na ochranu zveri - problematika bola riešená v správe o hodnotení primerane danému zámeru
- 8) vykonať biologický prieskum priamo dotknutého územia (inventarizácia flóry a fauny) - biologický prieskum priamo dotknutého územia bol uskutočnený v období júl - august 2012, identifikované druhy boli doplnené aj na základe literárnych údajov
- 9) identifikovať biotopy, ktoré budú navrhovanou činnosťou dotknuté, vrátane určenia ich plochy a v prípade biotopov európskeho významu aj vyčíslenia spoločenskej hodnoty - ako priamo dotknuté boli identifikované biotopy: Ls 5.1. Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, ktoré zaberajú 86,8% územia plochy C a ich spoločenská hodnota je 1 922 478,25 €, Ls 5.2. Kyslomilné bukové lesy, ktoré zaberajú 13,2 % plochy C a ich spoločenská hodnota je 298 831 €. Uvedené biotopy pokračujú aj do okolia navrhovanej činnosti, kde nebudú priamo zničené ale ovplyvnené najmä prašnosťou
- 10) posúdiť vplyv navrhovanej činnosti na záujmy ochrany prírody do vzdialenosti 3 km od hranice navrhovaného rozšírenia ťažobného priestoru - problematika bola riešená v správe o hodnotení podrobne v prílohách 13 a 14
- 11) vyhodnotiť vplyv hluku a prašnosti (rozptylová štúdia) na úroveň znečistenia v okolí predmetného zdroja a na ÚEV Vtáčnik - problematika bola riešená v správe o hodnotení podrobne v prílohách 13 a 14

- 12) konkretizovať zmierňujúce opatrenia na ÚEV Vtáčnik - zmierňujúce opatrenia sú uvedené v kapitole C. IV.2.a C. IV.3. Z opatrení uvádzaných v kapitole C. IV.2 vo vzťahu k predmetu ochrany ÚEV Vtáčnik ide najmä o nasledovné opatrenia: na ploche C ponechať po okraji minimálne päť metrový ochranný pilier – odstup od hranice lesných porastov, likvidovať výskyt akýchkoľvek nepôvodných, invázných a expanzívnych rastlinných druhov s cieľom zamedziť ich šíreniu do okolia, výrub lesných porastov realizovať mimo vegetačnej doby. Opatrenia uvádzané v kapitole C IV.3 sú tiež navrhované s cieľom zmiernenia zásahu do ÚEV Vtáčnik ako aj súčasne do CHKO Ponitrie.
- 13) vyhodnotiť vplyv dopravy na obyvateľstvo dotknutých obcí a navrhnúť možnosti dopravy suroviny v území v spolupráci s dotknutými obcami – problematika bola riešená čiastočne, riešitelia nepovažovali riešenie navrhovaného obchvatu za reálne v danej situácii.

1. Vypracovanie správy o hodnotení

Zhotoviteľom zámeru i predmetnej správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie je spoločnosť ENVING, s.r.o., 089 01 Rakovčík 58. Zodpovednou riešiteľkou je RNDr. Iveta Mociková, CSc. Prílohu č. 13 - Rozptylová štúdia pre stavbu Ťažba andezitu na ložisku Kamenec pod Vtáčnikom vypracoval F. Hesek v septembri 2012, prílohu č. 14 - Akustická štúdia č. 12-142-s. Ložisko Kamenec pod Vtáčnikom, ťažba andezitu vypracoval V. Pleskoň EnA CONSULT Topoľčany s.r.o. v septembri 2012 a prílohu č. 15 - Hodnotenie významnosti vplyvu ťažby andezitu na ložisku Kamenec pod Vtáčnikom na lokality sústavy NATURA 2000 vypracovala firma HES-COMGEO s.r.o. Banská Bystrica so zodpovedným riešiteľom RNDr. Antonom Auxtom.

2. Zverejnenie správy o hodnotení

Správa o hodnotení bola MŽP SR podľa § 23 ods. 1 zákona zaslaná na vyjadrenie rezortnému orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutým orgánom a dotknutej obci.

Správa o hodnotení bola zverejnená na internetovej stránke MŽP SR www.enviroportal.sk dňa 29.11.2012.

3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou

Verejné prerokovanie navrhovanej činnosti „Ťažba andezitu na ložisku Kamenec pod Vtáčnikom sa konalo dňa 17.12.2012 so začiatkom o 16.00 hod. v spoločenskom dome na ulici Na Pažite v Kamenci pod Vtáčnikom za účasti predstaviteľov spoločnosti ALAS Slovakia s.r.o., poslancov Obecného zastupiteľstva v Kamenci pod Vtáčnikom a občanov obce Kamenec pod Vtáčnikom. Záznam z verejného prerokovania správy o hodnotení ako aj prezenčná listina je obsahom listu Obecného úradu obce Kamenec pod Vtáčnikom, Dolnokamenčianska 1/57, 972 44 Kamenec pod Vtáčnikom (zn. 522/2012 dňa 27.12.2012).

Verejné prerokovanie zahájil starosta obce Kamenec pod Vtáčnikom Ing. Dušan Ďuriš, ktorý informoval občanov aj o stanovisku obce k zámeru z novembra roku 2011. Poukázal na vybrané časti správy o hodnotení týkajúcej sa dopravy a územnoplánovacej dokumentácie. Odprezentoval nový návrh spoločnosti ALAS Slovakia s.r.o. ohľadom kompenzačných opatrení a to finančné kompenzácie za tonu odpredaného kameniva, materiálna výpomoc pri investičných aktivitách obce vo forme dodávky kameniva, omietkových zmesí a pod., sponzoring športových a kultúrnych podujatí. Zdôraznil, že dotknutá je tá časť obce, ktorou je trasovaná prepravná cesta, jedná sa asi o 115 rodinných domov, v ktorých žije asi 17 % obyvateľov obce. Obec má v dôsledku nových prerozdelených mechanizmov veľké výpadky v príjmoch, v dôsledku ktorých obec nebude schopná poskytovať niektoré služby, alebo by si to vyžiadalo zaťaženie obyvateľov obce poplatkami. Starosta obce predstavil zástupcov spoločnosti ALAS Slovakia, s.r.o., navrhovateľa činnosti, Ing. Fojtů – generálneho riaditeľa spoločnosti a RNDr. Burzu – technického pracovníka. Ing. Fojtů vyjadril vieru v nájdení kompromisu aj cestou finančných kompenzácií. Starosta obce predstavil tiež RNDr. Ivetu Mocikovou – zástupkyňu spracovateľa environmentálnej dokumentácie ENVING, s.r.o.

Dr. Mociková stručne zhrnula procesnosť posudzovania vplyvov na životné prostredie a prostredníctvom grafickej časti dokumentácie informovala o návrhu pokračovania ťažby na novej ploche "C" s tým, že ďalšie otázky budú zodpovedané v diskusii.

V diskusii k problematike občan namietal, že správa o hodnotení je to isté ako zámer, pričom zámer obsahuje hrubé vecné chyby. Uviedol, že projektované výkony predstavujú tisíce prejazdov vozidiel cez obec. Ďalej citoval špecifické požiadavky z rozsahu hodnotenia bod 2.2.13 a 2.2.14., kladený bol dôraz na riešenie návrhu obchvatu obce. Zmienil sa aj o nesúlade činnosti s územným plánom obce a Trenčianskeho samosprávneho kraja. V odpovedi mu bolo vysvetlené, že vybudovanie obchvatu nie je možné, presahuje to ekonomické možnosti prevádzky a zvlášť zložitá je majetkoprávne vysporiadanie.

Ďalší občan sa vyjadril k **technologickej linke**, že zachytáva prašnosť s veľkou účinnosťou, ale nad kameňolomom je "kúdoľ", čo dokumentoval fotkou z júla roku 2012. Ďalej uviedol, že prístupová cesta cez obec je v rozklade, pričom od nákupného centra po bytovky sa pretláča vozovka s rizikom poškodenia inžinierskych sietí, ktoré sú na jej okraji. Doprava spôsobuje prašnosť a praskliny. Pripomenul, že kamenivo sa vozí aj v sobotu.

Námietky ohľadom dopravy sa opakovali, na čo Ing. Fojtů reagoval otázkou, ako by si občania predstavovali riešenie. Iný občan sa spýtal, či nie sú iné ponuky, alebo len kompenzácie. Uviedol, že podľa dohody s obcou sa má v letnom období komunikácia polievať. Toto leto sa kropilo len 2 krát. Ďalšia námietka bola ohľadom potreby rekonštrukcii cesty, ako je to možné realizovať, nebolo by možné sa dostať k jednotlivým obytným objektom. V odpovedi odznelo, že rekonštrukciu je možno vykonať záberom jedného pruhu po úsekoch s tým, že druhý pruh by bol prejazdový.

Občan namietal aj znečisťovanie Vratašského potoka. Uviedol, že tok pretekajúci cez lom je zakaľovaný. V odpovedi bolo vysvetlené, že ťažba na ploche B si vyžiadala preložku toku, ktorý v súčasnosti preteká kaskádami etáží a pod lomom sa vracia do svojho koryta. Prípadné pevné častice by mali v krátkom úseku opätovne sedimentovať. Ak sa tvrdí, že tok je zakaľovaný až po sútok s Lazným potokom, je potrebné urobiť obhliadku a prijať opatrenie. Občan sa opätovne ozval, že meritom veci je riešenie dopravného prístupu, nie toku. V diskusii bola tiež upriamená pozornosť na zakaľovanie Vratašského potoka v súvislosti s poškodzovaním rýb i iných vodných živočíchov. Ďalší občan uviedol, že má ocenený dom a že mu klesne hodnota nehnuteľnosti. V odpovedi odznelo, že z hľadiska kapacít ťažby sa novou aktivitou nič nemení, ide o pokračovanie činnosti ako v súčasnosti. Ďalší občan v diskusii namietal ohľadom prašnosti z kameňolomu, spomenul prach na listoch stromov. Požadoval, aby v dohode s obcou bola zakomponovaná požiadavka prekrytia korb nákladných áut plachtou. Namietol, že bývalé vedenie sľubovalo zvýšenie príjmov pre obec, keď sa umožní investícia do technologickej linky. Ako kompenzácia sa požaduje oprava cesty plus iné kompenzácie. V ponuke spoločnosti ALAS chýba nárast odvodu za predanú tonu kameniva. V odpovedi odznelo, že čo sa týka prašnosti samotný kameňolom je v dostatočnom odstupe od dediny, viac ako kilometer. Plán prekryvania korb áut sa zakomponuje do budúročného plánu. Čo sa týka odvodov pre obec je možno kompenzácie dopracovať, ak by sa predalo viac ako 250 kt ročne. Ekonomika prevádzky je zložitá záležitosť, lebo linka bola vbudovaná s veľkými nákladmi uskutočnenými tesne pred vypuknutím krízy. Občan zdôraznil, že dohoda bývalého vedenia podniku s obcou ešte z roku 2002 resp. 2003 bola, že zmluva sa bude prehodnocovať. V odpovedi bolo prezentované, že ponuka finančných kompenzácií je pre rok 2013. Ďalší občan v diskusii apeloval na zlé demografické ukazovatele, ku ktorým môže prispievať aj dopravná situácia. Uviedol príklad Lehoty pod Vtáčnikom, kde bol vybudovaný obchvat. V odpovedi odznelo, že v prípade Lehoty pod Vtáčnikom došlo k združeniu prostriedkov dvoch silných subjektov. ALAS je na to sám. Reakcia občana bola, že tú cestu využívajú aj lesohospodárske subjekty – urbánci. Občan v diskusii tiež pripomenul, že v hornej časti obce sú 4 domy 40 rokov staré, kde v dôsledku činnosti bývalého kameňolomu vznikli praskliny. Tie boli pri zateplňovacích prácach odstránené. Je tu obava, že trhacími prácami vzniknú znova praskliny. Uviedol, že vplyv kameňolomu je cítiť na bytovkách a hlavne pri odstreloch sa chvejú okná. Ďalší občan sa zaujímal o riešenie seizmickej otázky a tlakových vln z hľadiska výškového. V odpovedi bolo prezentované, že súčasné trhacie práce neprekračujú 3000 kg

trhavín na jednu nálož. Bolo tiež prečítané stanovisko občanov, aj starších ľudí, ktorí sa nemohli dostaviť na verejné prerokovanie, najmä občanov z ulice Na papieriň. Prezentoval dva pohľady na riešenie problému dopravy. Prvým je krátkodobý horizont, pri ktorom by bola riešená rekonštrukcia ul. Na papieriň – krajnice a povrchu vozovky a zabezpečenie bezprašnej prevádzky (polievanie). Vhodná je tiež súčinnosť s Policajným zborom ohľadom, bezpečnosti a vyššej ohľaduplnosti cestnej premávky. Pripomenul, že nákladná doprava ruší pokoj už v skorých ranných hodinách pred šiestou. A nemalo by sa jazdiť v sobotu. Bolo navrhnuté vyvolať stretnutie so spoločnosťou ALAS ohľadom zvýšenia príspevkov pre obec. Dlhodobým zámerom by malo byť vylúčenie dopravy cez obec, kde by mohli byť združené priestriedky ALASu, Štátnych lesov a rakúskeho majiteľa lesných pozemkov v Bystričianskej doline. V diskusii sa obrátila pozornosť aj na lesohospodársku činnosť v Bystričianskej doline známej svojimi prírodnými hodnotami, ktoré boli predmetnou činnosťou znehodnotené, pričom doprava dreva je v kumulácii s dopravou z kameňolomu. V diskusii sa občan zaujímal aj o to, v ako štádiu je majetkoprávne vysporiadanie pozemkov plánovaných na ťažbu. V odpovedi odznelo, že táto problematika nie je ukončená a pracuje sa na jej doriešení. Občan sa však zaujímal, aký bude ďalší postup v procesnosti. V odpovedi odznelo, že z verejného prerokovania sa vypracuje zápisnica, ktorá bude zaslaná na MŽP SR. V diskusii občan opätovne spochybnil plnenie špecifických požiadaviek z rozsahu hodnotenia bod 2.2.13 a bod 2.2.14. Starosta obce Ing. Ďuriš vyzval, či sú ešte nejaké otázky. Občania sa ešte zaujímali, kde bude zápis zverejnený. Zápis bude zverejnený na webovej stránke obce a na úradnej tabuli. Po poslednej odpovedi starosta obce verejné prerokovanie správy uzavrel.

Z verejného prerokovania vyplynula predovšetkým požiadavka občanov, aby bol riešený problém dopravy vo vzťahu k ťažbe andezitu – ostatné diskusné príspevky sa týkali záležitostí, ktoré väčšinou boli riešené v správe o hodnotení. Charakteristickou črtou tejto diskusie podľa zápisu bolo, že občania väčšinou kritizovali súčasný stav povolenej činnosti a dožadovali sa ani nie tak jej zastavenia, ale skôr doladenia kompenzácií za zníženú kvalitu životných podmienok, hlavne čo sa týka prepravy kameniva cez obec. Menej do popredia vystupovalo povedomie, že plánovaný presun ťažby andezitu z terajšej plochy B do priestoru plochy C v zásade pre občanov nemení podmienky, ktorým čelia v súčasnosti. Aj tento aspekt posúva problematiku požiadavky výstavby obchvatu skôr do svetla nevyhnutnej ekonomicky zvládnuteľnej dohody využívania existujúcej trasy prepravy kameniva, pretože ani v správe o hodnotení ani v ďalších stanoviskách či v diskusii s občanmi neboli predložené argumenty, ktoré by zásadným spôsobom túto variantu spochybnili. Naopak, požiadavka zrealizovať obchvat obce pre transport kameniva do roku 2018 je za súčasnej ekonomickej situácie pravdepodobne nereálna, nie je dostatok relevantných podkladov na jej posúdenie a z vecného hľadiska by predstavovala limitovaný rozvoj ťažobných aktivít bez významnejších investícií, nakoľko samotná investícia obchvatu by na dlhší čas výrazne znížovala reálne zisky z ťažby a tým by boli utlmené i ostatné aktivity. Domnievame sa, že tento variant by v konečnom dôsledku mohol byť nevýhodný aj pre samotnú obec Kamenec pod Vtáčnikom.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení

Podľa § 35 zákona boli do termínu spracovania posudku doručené na MŽP SR nižšie uvedené relevantné písomné stanoviská:

Obec Kamenec pod Vtáčnikom, (list č: 486/2012 zo dňa 31.01.2013):

konštatovala, že správa o hodnotení bola vypracovaná na základe zámeru zo septembra roku 2011, kde obec dala nesúhlasné stanovisko (č. 364/2011 zo dňa 02.11.2011). Starosta obce vtedy podmienil súhlasné stanovisko obce zosúladením zámeru s územným plánom obce a vyriešením problému dopravy vyťaženej suroviny po obecnej komunikácii, vzhľadom na to, že obecná cesta nie je dimenzovaná na plánované zaťaženie a už v súčasnosti je preťažená. Taktiež ešte pri zámere navrhovanej činnosti bolo požadované vypracovať alternatívny plán dopravy vyťaženej suroviny obchvatom obce a vyhnúť sa tak preťaženým obecným komunikáciami a zvýšeným hodnotám hlučnosti, vibráciám a prašnosti spôsobenej nedodržiavaním povolenej rýchlosti nákladných áut jazdiacich z kameňolomu. Zástupcovia

navrhovateľa sa zaviazali, že uvedenú problematiku budú riešiť v spolupráci s obcou a jej výsledky budú zhrnuté v správe o hodnotení. Obec konštatuje, že napriek záväzku navrhovateľa, že správa o hodnotení bude riešená v spolupráci s obcou, nestalo sa tak. Najdôležitejšie z pohľadu správy pre obec je konštatovanie v bode C.IV.4. (Vyjadrenie k technicko-ekonomickej realizovateľnosti opatrení), kde je uvedené, že navrhnuté technické, technologické a organizačné opatrenia sú technicky a ekonomicky realizovateľné, s výnimkou požiadavky dopravného obchvatu obcí. Z tohto pohľadu nie je podľa obce správa vypracovaná v súlade s rozsahom hodnotenia. Preto Obec Kamenec pod Vtáčnikom **súhlasné stanovisko podmieňuje** (1) Vybudovaním obchvatu (cestnej komunikácie) mimo zastavaného územia obce Kamenec pod Vtáčnikom do konca roku 2018, pretože to je pre obec jeden z rozhodujúcich a závažných dôvodov, (2) Pre umožnenie prepravy materiálu – kameniva zo súčasného ložiska prevádzky Alas Slovakia, s.r.o. musí byť medzi Alas Slovakia, s.r.o. a OÚ Kamenec pod Vtáčnikom obojstranne uzavretá a podpísaná Zmluva o kompenzáciách za dočasné používanie miestnych komunikácií obce Kamenec pod Vtáčnikom platná od 01.01.2013.

Obec Zemianske Kostol'any, (list č. 1447/12 zo dňa 21.01.2013):

ako dotknutá obec, uviedla, že o doručení správy bola informovaná verejnosť a zároveň bolo spôsobom v mieste obvyklým na dobu 30 dní zverejnené všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie. V spolupráci s navrhovateľom ALAS Slovakia, s.r.o. bolo zabezpečené verejné prerokovanie uvedeného zámeru a to dňa 17.12.2012. Obec správu o hodnotení schvaľuje s podmienkami (1) znížiť v obci rýchlosť na úseku prepravovaného materiálu pre vozidlá nad 3,5 t na 40 km/hod a požiadať príslušný dopravný inšpektorát o kontrolu dodržiavania rýchlosti a nepreťažovania vozidiel prepravovaným materiálom, (2) žiadať predajcu andezitu o príspevky na zvýšenú údržbu komunikácie, prípadne rekonštrukciu, pretože v letných mesiacoch sa zvyšuje prašnosť súvisiaca s nárastom intenzity nákladnej dopravy.

Obvodný banský úrad v Prievidzi (list č. 1444-3610/2012 zo dňa 10.12.2012):

v stanovisku k predloženej správe o hodnotení nemá námietky.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, (list č. 1350/2012-3210 zo dňa 18.12.2012):

po preštudovaní správy konštatovalo, že je spracovaná v zmysle určeného rozsahu hodnotenia vydaného dňa 29.11.2011 MŽP SR. K správe o hodnotení činnosti, z hľadiska realizácie surovinovej politiky, nemá pripomienky.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, (list č. 4568/2012-710 zo dňa 10.12.2013):

ako rezortný orgán v predmetnej veci vypracoval stanovisko, v ktorom požaduje do podmienok záverečného stanoviska a následných súvisiacich dokumentov zapracovať (a) opatrenia uvedené v bode C.IV. predmetnej správy o hodnotení, (b) podmienku s nasledujúcim textom „V prípade, že sa na dotknutých pozemkoch nepodarí po dobu dočasného vyňatie ukončiť ťažbu nerastu (vrátane rekultivácie ťažených plôch), ťažbou dotknuté pozemky trvalo vyňať z plnenia funkcií lesa“. Uvedená podmienka vyplýva priamo z textu správy o hodnotení (viď. napr. str. 4, str. 101), ako aj z pripomienok uvedených k textu zámeru a z rokovaní k rozsahu hodnotenia. Nakoľko podmienky a požiadavky vznesené v rámci rozsahu hodnotenia boli v správe o hodnotení vysvetlené a zohľadnené, pri dodržaní vyššie uvedených podmienok nemá Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka k predmetnej správe o hodnotení pripomienky.

Obvodný lesný úrad v Prievidzi, (list č. OLÚ 2012/342 – 1522 zo dňa 21.12.2013):

ako orgán štátnej správy lesného hospodárstva podľa §56 ods.1 písm. c zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov, ktorý je dotknutým orgánom podľa §3

písm. m zákona k správe o hodnotení navrhovanej činnosti v stanovisku v súlade s ustanovení § 36 zákona o posudzovaní vplyvov na ŽP požaduje vyhodnotiť návrh opatrení na elimináciu a minimalizáciu vplyvov navrhovanej činnosti na okolité lesné pozemky, v odbornom posudku posúdiť dostatočnosť navrhnutého oparenia „Na ploche C ponechať po okraji minimálne päť metrový ochranný pilier“ z hľadiska (A - ochrany života, zdravia a majetku pri využívaní lesnej cesty, ktorá sa nachádza v bezprostrednej blízkosti najvyššie položenej časti plochy s navrhovanou činnosťou, B - ochrany zveri aj v období, ktoré bude nasledovať po skončení navrhovanej činnosti, keď zaniknú vplyvy spôsobujúce skutočnosť, že „zver sa úspešne vyhýba týmto priestorom“, C - ochrany okolitých lesných porastov, ktoré budú počas vykonávania činnosti oslabované vplyvom negatívnych vplyvov definovaných v správe a po skončení tejto činnosti budú jedným z predpokladov vzniku následného lesného porastu na pozemkoch negatívne ovplyvnených ťažbou nerastu. Posúdiť ďalšie možné využitie pozemkov na plnenie funkcií lesa po ukončení ťažobnej činnosti, vzhľadom na konštatovanie, že „náhradami v podobe rekultivácie územia po ukončení činností nie je možné obnoviť pôvodné botanické pomery, na vzniknutom antropogénnom type stanovišťa dokáže v budúcnosti vegetovať nižší počet druhov schopných prispôsobiť sa extrémnym pôdnym a klimatickým podmienkam, a posúdiť (A - funkčné zameranie lesov vzniknutých po realizácii ťažobnej činnosti na plochách, na ktorých sa v súčasnosti nachádzajú lesy hospodárske, B - dobu za ktorú následný lesný porast vzniknutý na ploche po ukončení ťažby nerastu, bude schopný tieto funkcie plniť, dopad navrhovanej činnosti v najbližšom okolí plochy navrhutej na ťažbu a návrh opatrení v území príľahlom. V odbornom posudku požaduje posúdiť tiež (A) správnosť konštatovania, že „ z hľadiska scenérie nedôjde k podstatnejším zmenám vo vnímaní tejto časti krajiny, zlepšenie štruktúry krajiny, jej stability a vizuálnych hodnôt je možné očakávať až s odstupom času po realizácii rekultivačných prác“, (B) úplnosť zistenia vplyvov zväčšenia plochy, ktorá je v súčasnosti využívaná v súvislosti s ťažbou nerastu (v správe označená ako plocha A a B) o navrhovanú plochu (plocha C), (C) rozsah opatrení uvedených v časti C.IV.3 „Iné opatrenia“ z hľadiska ich možnej realizácie aj na plochách v minulosti dotknutých ťažbou nerastu.

Obvodný úrad Prievidza, (list č. ObU-PD-CO-2012/04503-2/015918 zo dňa 17.12.2012):
nemá k uvedenej správe o hodnotení činnosti pripomienky.

Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Prievidzi, (list č. AA/2012/070525-002/JUR):

ako príslušný cestný správny orgán, súhlasí s predloženým zámerom s podmienkou, aby sa spoločnosť ALAS Slovakia s.r.o. podieľala na úpravách cesty III/064075 po dohode so správcom tejto komunikácie.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza so sídlom v Bojniciach, (list č. B/2012/2288-PPL/8938 zo dňa 12.12.2012):

Regionálny úrad verejného zdravotníctva (RÚVZ) v stanovisku konštatoval, že navrhovaná činnosť je pokračovaním už existujúcej ťažby a spracovania andezitu v predmetnej lokalite, kapacitne v rovnakých proporciách ako doteraz. Z predložených podkladov vyplýva, že pokračovaním ťažby, za predpokladu dodržiavania platnej legislatívy na ochranu verejného zdravia, nedôjde k významnejším zmenám ovplyvňujúcim zložky životného prostredia a zdravia obyvateľstva. Na zmiernenie vplyvu z dopravy cez obce Kamenec pod Vtáčnikom a Zemianske Kostolany **požaduje** RÚVZ zo strany navrhovateľa zabezpečiť striktné dodržiavanie vývozu materiálu z kameňolomu len počas pracovných dní v expedičnej dobe (6.00 – 18.00 hod.) a dodržanie ďalších zmierňujúcich opatrení zahrnutých v správe.

Trenčiansky samosprávny kraj (list č. TSK/201208364-2 zo dňa 27.12.2012):

k uvedenej správe o hodnotení pre aktivitu, ktorej cieľom je rozvinúť ťažbu jv. smerom od súčasného ťažobného priestoru ložiska nevyhradeného nerastu Kamenec pod Vtáčnikom

vydal stanovisko v ktorom konštatoval, že podľa odporúčaní pre ťažbu nerastných suroví vyplývajúcich zo záverov „Regionálnej surovínovej politiky Trenčianskeho kraja“ uvedenej v Zmenách a Doplnkoch č. 2 ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja, nie je z hľadiska racionality využívania nerudných suroví žiaduce otváranie nových ložísk nerastných suroví s tradičnými formami využívania surovínových typov, ale len ložísk, kde bude ich lepšie ekonomické zhodnotenie vo výrobkoch – produktoch s vyšším stupňom pridanej hodnoty a lepšou konkurencieschopnosťou na domácom a zahraničnom trhu. Použitá technológia výroby a vyrábané produkty opísané v správ o hodnotení činnosti podľa uplatnenia na trhu spĺňajú túto podmienku.

Trenčiansky samosprávny kraj žiada navrhovateľa dodržať realizovateľné opatrenia v oblasti dopravy, hodnotené v správe o hodnotení: - vybudovanie novej súvislej vrstvy asfaltového povrchu po celej dĺžke i šírke prístupovej cesty III. triedy, - údržba cestnej komunikácie najmä počas letného obdobia na elimináciu prašnosti, - zamedzenie vypadávaní kameniva z korby nákladných áut, - upozorniť/požiadat' prepravcov ústne a písomne o ohľaduplný prejazd cez príľahlé sídla, - v oblasti organizácie dopravy sprísnenie podmienok na dodržiavanie predpísanej rýchlosti vozidiel (dopravné značky, cestné kontroly).

Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Trenčín (list č. AA/2012/02347-002/MAR zo dňa 03.12.2013):

ako vecne a miestne príslušný orgán štátnej správy na úseku cestnej dopravy a pozemných komunikácií, dal k predmetnej správe o hodnotení vyjadrenie, v ktorom súhlasí s plánovanou aktivitou za rešpektovania podmienky, že počas jej prevádzky nebude dochádzať k poškodzovaniu a znečisťovaniu cestného pozemku cesty I/64. Stanovisko k dotknutým cestám III/06475 a III/06476 vydá Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Prievidza ako príslušný cestný právny orgán pre cesty II. a III. triedy.

Obvodný úrad životného prostredia v Prievidzi (list č. OÚŽP/2012/02474-00010 zo dňa 14.12.2012):

v stanovisku vyslovil nasledovné pripomienky a požiadavky:

Úsek štátnej správy ochrany ovzdušia: okres Prievidza je oblasťou riadenia kvality ovzdušia pre znečisťujúce látky PM₁₀ a má vypracovaný Integrovaný program na zlepšenie kvality ovzdušia v okrese Prievidza pre znečisťujúce látky PM₁₀ a SO₂ a Akčné plány pre PM₁₀ a SO₂. Imisná situácia sa napriek prijatým opatreniam na znižovanie znečisťovania ovzdušia emisiami TZL nelepší, a preto žiada dôsledne dodržiavať technické požiadavky a všeobecné podmienky pri prevádzkovaní zdroja znečisťovania ovzdušia najmä pri doprave, nakladaní a skladovaní prašných materiálov.

Úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny: navrhovaná činnosť sa nachádza v území európskeho významu SKUEV 0273 Vtáčnik, ktoré je súčasťou Chránenej krajinnéj oblasti Ponitrie a v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tu platí druhý stupeň ochrany. V správe o hodnotení je problematika ochrany prírody a krajiny rozpracovaná podľa jednotlivých oblastí (fauna, flóra, vplyv rozšírenia ťažby na biotu). Zároveň sú identifikované biotopy európskeho významu a biotopy národného významu. So správou o hodnotení súhlasí.

Úsek štátnej vodnej správy: k správe o hodnotení nemá pripomienky.

Úsek odpadového hospodárstva: so správou o hodnotení z hľadiska odpadového hospodárstva súhlasí bez pripomienok.

MŽP SR, Sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, Odbor výkonu štátnej správy, (list č. 3037/2013-2.2 zo dňa 10.01.2013):

v stanovisku k predmetnej správe uvádza, že, odbor výkonu štátnej správy MŽP si vyžiadal k správe o hodnotení stanovisko listom č. 8800/2012-2,2 zo dňa 03.12.2012 zo ŠOP SR. Po preštudovaní správy o hodnotení, ako aj na základe stanoviska ŠOP SR, dalo MŽP, sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, odbor výkonu štátnej správy, stanovisko, v ktorom

uviedlo, že dôvodom rozšírenia ťažby je ložiskovým prieskumom overená kvalita suroviny a geologické zásoby schválené rozhodnutím MŽP SR č. 1008/96-min zo dňa 17.06.1996. Posudzovaná činnosť sa nachádza v okrese Prievidza v Trenčianskom kraji. Ťažba andezitu na ložisku Kamenec pod Vtáčnikom leží v severozápadnej časti SKUEV 0273 Vtáčnik. Celé posudzované územie má výmeru 11,5 ha a jeho prekryv s SKUEV 0273 Vtáčnik je v ploche 10,9 ha, pričom posudzovaná činnosť predstavuje 0,11% z celkovej plochy SKUEV 0273 Vtáčnik. Činnosťou budú priamo ovplyvnené biotopy 9130 *Bukové a jedľové kvetnaté lesy* a 9110 *Kyslomilné bukové lesy ako i druhy národného i európskeho významu: fúzač alpský (Rosalia alpina) a roháč obyčajný (Lcanus cervus)*.

V uvedenom stanovisku je ďalej zhodnotený vplyv činnosti na celistvosť (integritu) sústavy NAURA 2000 a SKUEV Vtáčnik. Konštatuje sa, že zistením miery vplyvu na dotknuté chránené územie európskeho významu sa správa o hodnotení zaoberá v samostatnej prílohe. Nakoľko ale pre územie Slovenska nie je rozpracovaná metodika „naturovského hodnotenia“, vychádzalo sa zo všeobecne u nás uznávanej českej metodiky, ktorá zodpovedá požiadavkám smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín v znení interpretačných príručiek Európskej komisie. Vychádzajúc z tejto metodiky spracovateľ správy o hodnotení dospel k záveru, že relatívnym „pozitívom“ je, že vplyvy posudzovanej činnosti budú na SKUEV 0273 Vtáčnik pôsobiť lokálne a okrajovo. Na základe tejto skutočnosti majú dotknuté druhy a biotopy možnosť prežívania na dostatočne veľkej ploche smerom dovnútra SKUEV.

Podľa tejto metodiky sú tiež vyhodnocované kvantitatívne vplyvy na druhy z predmetu ochrany SKUEV 0273 Vtáčnik a na Slovensku, vplyv na biotopy z predmetu ochrany porovnaním plochy výskytu daného biotopu na ovplyvnenej ploche k ploche výskytu druhu v SKUEV 0273 Vtáčnik vo všetkých SKUEV na Slovensku a na Slovensku všeobecne.

Záver vyplývajúci z prílohy č. 15 „Hodnotenie významnosti vplyvu ťažby andezitu na ložisku Kamenec pod Vtáčnikom na lokality sústavy NATURA 2000“ je, že táto činnosť bude mať na biotopy a druhy, ktoré boli zistené v trojkiletrovom okruhu (požiadavka zo stanoviska ministerstva k zámeru) od navrhovanej od navrhovanej činnosti mierne negatívny vplyv. Vyhodnotenie vplyvov posudzovanej činnosti na celistvosť (integritu) sústavy NATURA 2000 a SKUEV 0273 Vtáčnik je primerane spracované na strane 32 samostatnej prílohy k správe o hodnotení.

Správa o hodnotení neobsahuje vyhodnotenie a zdôvodnenie vplyvu navrhovanej činnosti na ostatné druhy a biotopy, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV 0273 Vtáčnik, preto MŽP, sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, odbor výkonu štátnej správy, **žiada doplniť** správu o hodnotení o:

- zhodnotenie, aký vplyv bude mať navrhovaný variant na predmet všetkých biotopov a druhov, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV 0273 Vtáčnik
- návrh zmierňujúcich opatrení – prašnosť, odizolovanie navrhovanej činnosti od ostatnej plochy SKUEV 0273 Vtáčnik formou, ktorá by nepredstavovala bariéru pre chránené živočíchy
- monitorovanie úspešnosti realizovaných zmierňujúcich opatrení.

Do podmienok záverečného stanoviska **žiada** MŽP, sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, odbor výkonu štátnej správy, **uložiť vypracovanie plánu rekultivácie lomu**, ktorý by v maximálnom možnom rozsahu zabezpečil obnovu zničených biotopov a návrat druhov, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV 0273 Vtáčnik. Rekultivačné opatrenia musia viesť k zásadnému obmedzeniu negatívnych vplyvov z hľadiska ich trvania, rozsahu a intenzity.

Obvodný úrad životného prostredia Trenčín, Odbor ochrany prírody, vybraných zložiek životného prostredia a odvolacích konaní kraja, (list č. OÚŽP 2013/734/28 Jk zo dňa 02-01-2013):

po preštudovaní predloženej správy o hodnotení, konštatuje v súlade so stanoviskom správy CHKO Ponitrie, že z dôvodu blížiaceho sa vydobytia zásob na LNN Kamenec pod Vtáčnikom sa pripravuje koncepcia rozvinutia ťažby ďalej jv. smerom od súčasného ťažobného priestoru. Predpokladá sa dočasný záber plôch o výmere 11,5081 ha pri ťažbe do 400 tis. ton ročne. Dobývací metóda bude etážové dobývanie zostupnými etážami. Správa

nie je spracovaná vo variantnom riešení len v kombinácii s nulovým variantom. Navrhovaná plocha rozšírenia ťažby sa nachádza v území európskeho významu SKUEV 0723 Vtáčnik, ktoré je súčasťou ChKO Ponitrie. V dotknutom území platí v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny druhý stupeň ochrany.

Dôvodom ochrany územia európskeho významu Vtáčnik je zachovanie komplexu prirodzených lesných biotopov Vtáčnika, obzvlášť bukových lesov na vulkanitoch a lesných biotopov európskeho významu (9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9140 Javorovo-bukové horské lesy, 91EO Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy, 8220 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8150 Nespevnené silikátové skalné sutiny kolinného stupňa, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky). Ďalej výskyt druhov európskeho významu z rastlín – dvojhrot zelený (*Dicranum viride*), z bezstavovcov - fúzač alpský (*Rosalia alpina*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), z obojživelníkov – kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), z cicavcov – netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), mačka divá (*Felis silvestris*). Evidovaný je aj výskyt vtákov: žlna sivá (*Picus canus*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*).

Do riešeného územia zasahujú prvky regionálneho územného systému ekologickej stability: nadregionálne biocentrum - Vtáčnik, regionálne biocentrá – Končitá, Makovište, Hrádok, Jaseňova skala, genofondové plochy – Vtáčnik, Končitá, Makovište, Hrádok, Jaseňova skala, Gepnárova dolina.

Z lesných biotopov sa na riešenom území vyskytujú Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy a Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy.

Navrhované územie rozšírenia ťažby je zo severu ohraničené existujúcim ťažobným priestorom. Na ploche rozšírenia sa v súčasnosti nachádzajú lesné komplexy ChKO Ponitrie a územia európskeho významu Vtáčnik. Plocha rozšírenia sa nachádza v okrajovej časti spomenutých záujmových území ochrany prírody.

Predložená správa o hodnotení je spracovaná v požadovanom rozsahu, jej obsahová štruktúra zodpovedá Prílohe č. 11 zákona č. 24/2006 Z.z. V rámci posudzovania dokumentácie boli zistené nasledovné *skutočnosti, ktoré by bolo vhodné v predloženej správe o hodnotení podľa ObÚŽP Trenčín doplniť resp. zmeniť*:

- navrhované opatrenia na zníženie negatívnych vplyvov – nie sú uvedené konkrétne technické opatrenia súvisiace s navrhovanou technológiou,
- nedostatočne, neadresne a veľmi všeobecne je spracovaná kapitola týkajúca sa návrhu monitoringu a poprojektovej analýzy – nie je uvedená doba trvania výskumu (min. 3 km od lomu pri rozšírenej ťažbe), konkrétny druh a výstup sledovania,
- podmienke uvedenej v stanovisku k zámeru „Spracovať vplyv rozšírenia ťažby na celkovú biotu v území európskeho významu Vtáčnik až do vo vzdialenosti 3 km od lomu a vplyv rozšírenej ťažby na významné druhy fauny (druhy európskeho a národného významu, zákonom chránené druhy, ohrozené druhy) Územie európskeho významu Vtáčnik“ nebolo v predloženej správe o hodnotení preukazne vyhovené. Taktiež spektrum monitorovaných druhov (*Lucanus servus*, *Rosalia alpina*) je nereprezentatívne. Výskyt druhu kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) bol v správe označený bez výskytu, čo v požadovanom rádiuse 3 km nie je v súlade so skutočnosťou (Gepnárova a úvod Bystricianskej doliny sú generačnými lokalitami druhu). Vzdialenosť 3 km, ktorú požadovala Správa CHKO Ponitrie pre prieskum zasiahne aj maloplošné chránené územia PR Makovište, NPR Veľká skala a PP Končitá a ochranné pásmo NPR Vtáčnik,
- v správe o hodnotení nie je uvedená skutočnosť, že činnosť sa nachádza v území CHKO Ponitrie, ktoré bolo vyhlásené Vyhláškou č. 58/1985 MKSSR z 24.6.1985 s cieľom zabezpečenia ochrany prírody a zdravotno-rekreačnej funkcie. Zvýšenie prašnosti a hlučnosti nie je v súlade ani s jedným z uvedených dôvodov vyhlásenia veľkoplošného chráneného územia,

- správa o hodnotení preberá údaje z rozptylovej štúdie, ktorá uvádza hodnoty prašnosti z technologických zariadení v lome a emisných plynov z vozidiel zabezpečujúcich prepravu materiálu. Uvedené údaje súvisia výhradne s prevádzkou lomu. V správe o hodnotení však nie je prihliadané ani upozorňované na skutočnosť, že lokalita lomu vrátane širšieho okolia záujmového územia patrí z hľadiska znečistenia ovzdušia medzi najviac znečistené územia na Slovensku. Nie je prihliadané a uvažované už s existujúcimi hodnotami imisných látok v prostredí vzhľadom na existenciu okolitých zdrojov znečistenia ovzdušia a nie sú uvedené sumárne hodnoty znečisťujúcich látok v prostredí,
- konštatovanie, že predpokladaná hladina hluku do 40 dB v dotknutých lesných porastoch je v súlade s normami pre obytné prostredie nič nehovorí o vplyve nárazových zvukových hladín počas odstrelov horniny na zástupcov chránených a významných druhov fauny v oblasti Vtáčnika,
- v správe o hodnotení sa nenachádzajú fytocenologické zápisy, ktoré sú potrebné v rámci inventarizácie ako doklad o existencii, druhovom zložení a kvantitatívnom zastúpení druhov rastlín v lesných rastlinných spoločenstvách (jedľobočín a kyslomilných bučín). Fytocenologické zápisy sa vykonávajú podľa štandardnej metodiky züriško-montpelliarskej fytocenologickej školy (Braun-Blanquet, J.1964 Pflanzensozologie, Grundzüge der Vegetationskunde. 3 Aufl. Springer Verlag, Wien, 865p.),
- strana 62 – zoznam fauny, v legende je uvedené, že prioritné druhy sú označené „*“, vymenované druhy zrejme nesprávne majú všetky takéto označenie, nie je kompletne označenie druhov európskeho významu ich zvýraznením (napr. *Lucanus cervus*) v zmysle citovaných príloh vyhlášky č. 24/2003 Z.z.
- str. 68 – uvedený je výskyt CHS Buk pri Jaseňovej skale, aktuálne je ochrana stromu zrušená (vyhl. KÚZP v Trenčíne č. 2/2008),
- str. 85 – Hodnotenie priaznivého stavu biotopov je realizované striktne pre lokalitu „C“ rozšírenia lomu. Predmetná lokalita je súčasťou komplexu biotopov ÚEV Vtáčnik. Lokálne realizované hodnotenie môže byť skreslené aktuálnym stavom a podmienkami takto hodnotenej lokality. V prípade komplexnejšieho hodnotenia dotknutých biotopov na väčších plochách (hranica biotopov zasahuje aj za hodnotenú lokalitu) s podobnými podmienkami prostredia a charakterom lesných komplexov možno očakávať relevantnejšie výsledky o stave biotopov v tejto časti ÚEV,
- str. 111 – kumulatívne vplyvy „naturovského hodnotenia“ – hodnotenie nezohľadňuje realizáciu PSL – programu starostlivosti o lesy (staršie označenie LHP – lesný hospodársky plán), v zmysle ktorého sú realizované hospodárske zásahy do lesných porastov. Podobne v Prílohe 15 k správe („Naturové hodnotenie“) je uvedená ako možné spolupôsobenie „bežná lesohospodárska činnosť“, ďalej však nie je hodnotená a aj ostatné vplyvy sú iba všeobecne a stručne zhodnotené ako nevýznamné,
- str. 116 –117 – tabuľky obsahujú chybné označenie JPRL (413 namiesto 4313),
- str. 131 (140) – vzhľadom na platnú legislatívu ukladajúcu povinnosť rekultivácie po ťažbe, nemožno uvažovať o „možnosti“ zmiernenia vplyvov činnosti na dotknuté územie. Technická a biologická rekultivácia by preto mala byť súčasťou kapitoly C.IV.2 správy,
- str. 134, 135, 136 – navrhované oparenia sú určené pre dotknuté územie európskeho významu, preto aj ich návrh má byť zameraný na dotknuté územie. Nasledujúce návrhy sú veľmi všeobecné, vychádzajú z existujúcej literatúry. Pre podrobnejší návrh opatrení je uvažované s ich následnou špecifikáciou a spresnením. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na malý uvažovaný plošný rozsah opatrení. Napríklad pre zničenie lesných biotopov je vzhľadom na ich uvažovanú spoločenskú hodnotu v nesúlade navrhované zlepšenie priaznivého stavu lesných biotopov iba v okolí uvažovaného rozšírenia lomu. Navyše dosiahnutie priaznivého stavu biotopov pre stupeň „B“ nevyžaduje pri zachovanom pôvodnom drevinovom zložení v dotknutých porastoch výrazné náklady a zodpovedá bežnému hospodáreniu.

- str. 143 – popísaný monitoring ďalej nauvažuje s následnou realizáciou opatrení so stanovením zodpovedných osôb alebo inštitúcií (napr. aktívna likvidácia inváznych druhov rastlín), ktorých šírenie je vzhľadom na uvažované rozšírenie lomu možné predpokladať uvedený stav šírenia je vzhľadom na uvažované rozšírenie lomu možné predpokladať (uvedený stav šírenia inváznych druhov je dokumentovaný aj v správe o hodnotení),
- veľmi stručne a všeobecne je zhodnotený požadovaný posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti na záujmy ochrany prírody do vzdialenosti 3 km od hranice navrhovaného rozšírenia ťažobného priestoru (uvedené na str. 32-34 Prílohy č. 15 k správe),
- konkretizácia kompenzačných opatrení je veľmi všeobecná, na druhej strane sa však uvažuje s ich spresnením na základe požiadaviek dotknutých subjektov.

Správa CHKO Ponitrie nesúhlasí s rozširovaním lomu do ÚEV Vtáčnik. Navrhovaná činnosť je jednou zo zakázaných činností, ktoré majú vplyv na predmet ochrany územia podľa Výnosu MŽP SR č. 1/2004-5.1 zo 14.07.2004, ktorým sa vydáva zoznam území európskeho významu a je v rozpore so záujmami ochrany prírody v tomto území. Vzhľadom na zachovanie integrity a doterajšieho charakteru územia, pri zohľadnení doterajších stanovísk k plánovanej činnosti *Správa ChKO Ponitrie preferuje nultý variant – nerealizovanie plánovanej činnosti.*

V prípade realizácie činnosti je potrebné komplexne rozpracovať a dodržiavať opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti. Toto je možné aj navrhovanou *formou projektu kompenzačných opatrení*. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na primeranosť kompenzačných opatrení, ktorých náklady znáša navrhovateľ za nepriaznivé ovplyvnenie biotopov a druhov európskeho významu (podrobnosti uvádza § 28 zákona č. 543/2002 Z.z.). Vyčíslená spoločenská hodnota za zničenie biotopov predstavuje 12 215 309,25 EUR (strana 104 a 105 správy). V zmysle ustanovení § 38 ods. 3 vyhlášky č. 24/2003 Z.z. sa spoločenská hodnota v prípade zničenia chráneného biotopu zvýši o 100% ak sa biotop nachádza v chránenom území, alebo je biotopom chráneného druhu rastliny alebo živočícha. Uvažovaná spoločenská hodnota dotknutých biotopov pri ich zničení teda predstavuje 4 430 618,5 EUR.

Správa CHKO Ponitrie odporúča inventarizačný prieskum fauny a flóry s následným monitoringom chránených druhov európskeho významu minimálne počas 2 rokov od začiatku ťažby na ploche C a následne každé 3 roky až do ukončenia ťažby.

Takisto Správa CHKO odporúča v rámci kompenzačných opatrení pravidelné kosenie lúčnych biotopov 1 x ročne v území ÚEV Vtáčnik za zničenie biotopov. Predbežný návrh lokalít, ktorý požaduje Správa CHKO prekonzultovať: Pálenica (na trase NCH Vtáčnik pod Siahami), Zadná lúka pod Buchlovom, lúky Horné a Dolné Lázky, lúky na Bridových štálmach (pod Žarnovom), Ivanov salaš. Sú to najvýznamnejšie lúčne biotopy v ÚEV Vtáčnik s výskytom vzácnych druhov rastlín, ktoré bez pravidelného manažmentu podliehajú úspešným zmenám a degradácii.

MŽP SR, Sekcia geológie a prírodných zdrojov (list č. 63935/2012 zo dňa 13.12.2012):

odbor štátnej geologickej práva, zdôraznil v stanovisku k predmetnej správe o hodnotení, že už v stanovisku k zámeru (list č. 60121/2011 z 19.10.2011) upozornil na skutočnosť, že zásoby, ako i údaje o ťažbe ložiska nevyhradeného nerastu sa nenachádzajú v Evidencii ložísk nevyhradených nerastov Slovenskej republiky. Podľa vysvetlenia, ktoré je uvedené v predloženej materiáli na str. 5, sa úbytok ťažbou eviduje v Bilancii zásob výhradných ložísk Slovenskej republiky, t.j. prakticky sa odpisujú zásoby v rámci dobývacieho priestoru, i keď sa v ňom už od roku 2009 neťaží. Ťažobná organizácia takouto nesprávnou evidenciou porušuje § 7 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 520/1991 Zb. o podmienkach využívania ložísk nevyhradených nerastov a preto sekcia geológie a prírodných zdrojov MŽP požaduje vykazovať vedenie stavu zásob a ich úbytok ťažbou podľa reálnej skutočnosti, t.j. osobitne pre výhradné ložisko (v priestore DP) a osobitne pre ložisko nevyhradeného nerastu. Zároveň nesúhlasí s konštatovaním na str. 7, že zásoby ložiska nevyhradeného nerastu sa spresnia v následnej projekčnej fáze na základe záväzného výpočtu zodpovedného projektanta, ale odporúča spracovať prepočet overených

a schválených geologických zásob z roku 1996 v zmysle vyššie uvedenej požiadavky a aktualizovať ho podľa súčasného stavu. Pretože výpočet zásob sú geologické práce, tieto môže podľa § 9 zákona č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov, vykonávať iba odborne spôsobilá osoba pre ložiskový geologický prieskum. Sekcia geológie a prírodných zdrojov MŽP zároveň upozorňuje na skutočnosť (a dokladá priloženou situáciou v M 1:50 000), že Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v dotknutom území navrhovanej činnosti eviduje výhradné ložiská, staré banské diela, skládky odpadov a zosuvy. Pretože ťažobná organizácia nesprávne vykazuje zásoby, v evidencii ŠGÚDŠ sa neuvádza ložisko nevyhradeného nerastu Kamenec pod Vtáčnikom.

MŽP SR, odbor environmentálneho posudzovania (list č. 1861/2013-3.4/gn zo dňa 14.01.2013): požiadalo predkladateľa spoločnosť ALAS Slovakia, s.r.o. o vyjadrenie k pripomienkam a požiadavkám vznesených Obvodným úradom životného prostredia Trenčín, odborom ochrany prírody a krajiny, vybraných zložiek životného prostredia a odvolacích konaní kraja (list zn. OUŽP 2013/734/28 Jk zo dňa 02.01.2013), a Ministerstvom životného prostredia SR, sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, odbor výkonu štátnej správy (list zn. 3037/2013-2.2, 8800/2012-2.2 z 10.01.2013).

Doplňujúcu informáciu k správe o hodnotení zaslal predkladateľ spoločnosť ALAS Slovakia, s.r.o. MŽP SR v liste zn. 109/2013 z 06.02.2013. Vyjadrenia k stanoviskám oboch menovaných inštitúcií bolo nasledovné:

Obvodný úrad životného prostredia Trenčín (list č. OUŽP 2013/734/28 Jk zo dňa 02.01.2013) v rámci posudzovania uviedol nasledujúce zistenia, ktoré by bolo vhodné v predloženej správe o hodnotení doplniť resp. zmeniť:

- (1) *Pri navrhovaných opatreniach na zníženie negatívnych vplyvov nie sú uvedené konkrétne technické opatrenia súvisiace s navrhovanou technológiou* – navrhovateľ vysvetlil, že navrhovaná technológia úpravy kameniva bola v r. 2008 inovovaná na úroveň najlepšej dostupnej techniky. Technológia ťažby prebieha štandardným spôsobom, nie sú známe iné dokonalejšie techniky šetrnejšie k životnému prostrediu, preto doplnkové technické a technologické opatrenia sú uvedené na str. 130 správy možno považovať za postačujúce.
- (2) *Nedostatočne, neadresne a veľmi všeobecne je spracovaná kapitola týkajúca sa návrhu monitoringu a poprojektovej analýzy, nie je uvedená doba trvania výskumu (min. 3 roky pri rozšírenej ťažbe), konkrétny druh a výstup sledovania* – navrhovateľ konštatoval, že návrh monitorovacích prác je v polohe ideovej koncepcie. Navrhnuté sú lokality, sledované druhy a biotopy, spôsob sledovania (u chránených biotopov a chránených druhov živočíchov podľa kritérií a indikátorov v zmysle manuálu Polák P., Saxa A., eds. (2005)) a frekvencia sledovania. Výsledky sú dokumentované vo forme správ. Navrhovateľ považuje za vhodné k tomu vypracovať detailnejší „Projekt monitoringu životného prostredia dotknutého územia lokality ťažby andezitu Kamenec pod Vtáčnikom“, ktorý bude komplexný a navrhne aj dobu výskumu.
- (3) *Spracovateľ správy podmienku uvedenú v stanovisku k zámeru „Spracovať vplyv rozšírenia ťažby na celkovú biotu v území európskeho významu Vtáčnik až do vzdialenosti 3 km od lomu a vplyv rozšírenej ťažby na významné druhy fauny (druhy európskeho a národného významu, zákonom chránené druhy, ohrozené druhy) Územia európskeho významu Vtáčnik“ neriešil v správe o hodnotení v požadovanom rozsahu a preukazne. Taktiež spektrum monitorovaných druhov (Lucanus cervus, Rosalia alpina) je nereprezentatívny. Výskyt druhu kunka žltobruchá (Bombina variegata) bol v správe označený bez výskytu, čo v požadovanom rádiuse 3 km nie je v súlade so skutočnosťou (Gepnárová a úvod Bystricianskej doliny sú generačnými lokalitami druhu). Vzdialenosť 3 km, ktorú požadovala Správa CHKO Ponitrie pre prieskum zasiahne aj maloplošné chránené územia PR Makovište, NPR Veľká skala a PP Končitá a ochranné pásmo NPR Vtáčnik* – navrhovateľ namietal, že dosah nepriamych vplyvov na okolie v podobe prašnosti a hluku sa modelovými výpočtami stanovil na najviac 180 m za hranicou ťažobného priestoru. Iné nepriame vplyvy na

biotu resp. záujmy ochrany za touto hranicou je možné vylúčiť, pretože priestor bude obsluhovaný len „zvnútra“; žiadne iné priame (ničenie druhov alebo biotopov) alebo nepriame vplyvy (jazdenie po lesných cestách v okolí a pod., iné rušenie), nebudú v súvislosti s navrhovanou činnosťou pôsobiť. *Hodnotila sa celá možná paleta možných vplyvov a výstupov, ale dosah nepriamych vplyvov na biotu v zóne širšej ako 180 m od hranice ťažobného priestoru nebol preukázaný.* Riešitelia sa nestotožnili so zónou vplyvu šírky až 3 km. Nevie sa na základe čoho je zóna vplyvu 3 km vymedzená. Na ložisku sa ťaží už dlhodobo a ak by pôsobili významné negatívne vplyvy ťažby na tak široké okolie, nemohlo by byť zaradené do územia európskeho významu.

Zoologické pomery sú prieskumom a na základe publikovaných údajov podchytené aj v „širšom ako záujmovom území“. Ich zoznam je uvedený v kap. C.II.7., časť Chránené, vzácne a ohrozené druhy a biotopy (str. 61 až 64 Správy) – celkovo ide o 67 druhov, z toho je 42 druhov vtákov. V rámci tohto zoznamu sú vyšpecifikované tie chránené druhy živočíchov, ktoré boli terénnym prieskumom v roku 2012 v širšom ako záujmovom území zistené, alebo je vysoký predpoklad ich výskytu – celkovo ide o 21 druhov, z toho je 15 druhov vtákov resp. 9 druhov hniezdičov. V rámci možných vplyvov na chránené druhy živočíchov vyskytujúcich sa v širšom okolí, sa Správa zaoberá uvedeným zúženým okruhom (str. 103 až 104 Správy), v ktorom ide o bežné druhy živočíchov regiónu, pričom žiaden z nich nefiguruje v Červenej knihe ohrozených druhov, okrem skokana štíhleho (*Rana dalmatina*), ktorý je zraniteľný (VU).

V rámci vymedzenia možného vplyvu činnosti na ÚEV Vtáčnik sa vykonal prekryv druhov a biotopov z predmetu ochrany so zoznamom všetkých zistených/predpokladaných druhov živočíchov a rastlín a biotopov v širšom okolí. Z prekryvu vyplynulo, že v záujmovom území a jeho širšom okolí sa z predmetu ochrany vyskytujú len 3 druhy živočíchov (*Lucanus cervus*, *Rosalia alpina*, *Bombina variegata*) a dva druhy biotopov (9130/Ls5.1, 9110/Ls5.2). Žiadny z uvedených troch druhov živočíchov nebol na ploche C a v bezprostrednom okolí zistený. Kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) tu nemá vhodné prostredie, je viazaná na vodné prostredie, aspoň periodicky vznikajúce vodné plochy (napr. teplejšie mláky v koľajach po odvoze dreva) a Vrátišský potok je studený. Vzhľadom na vzdialenosť je dopad činnosti na generačné lokality Kunky – Gepnárová, úvod Bystričianskej doliny – možné vylúčiť. Z typu priamo a nepriamo dotknutých druhov biotopov vyplýva potenciálna prítomnosť len dvoch druhov živočíchov z predmetu ochrany ÚEV Vtáčnik: dvoch druhov bezstavovcov, pričom v súčasnom stave a charaktere lesných biotopov je možnosť ich prípadného výskytu len teoretická. Fúzač alpský (*Rosalia alpina*) vyžaduje staré bučiny s dostatkom mŕtveho dreva – ktoré tu absentuje, a Roháč obyčajný (*Lucanus cervus*) zas uprednostňuje ako médium najmä duby a ani termicky mu vymedzená lokalita príliš nevyhovuje. Abundanciu Fúzača je v súčasných podmienkach možné uvažovať najviac rádovo v jednotkách exemplárov a výskyt Roháča je hodnotený ako náhodný.

Uvedené maloplošné chránené územia, ktoré by mali byť v dosahu vplyvu ťažby v kameňolome Kamenec pod Vtáčnikom, sú vzdialené od kameňolomu v prípade PP Končitá (geomorfologické hodnoty) asi 600 m južným smerom, v prípade PR Makovište (geomorfologické hodnoty) cca 500 m tiež južným smerom, v prípade NPR Veľká skala (ochrana reliktnej borovice lesnej) okolo 2 300 m JZ smerom a NPR Vtáčnik (ochrana vrcholových spoločenstiev buka) je vzdialená až 4 200 m JV smerom. S ohľadom na veľké odstupy je možné akékoľvek priame alebo nepriame vplyvy na tieto chránené územia vylúčiť. Požiadavka prieskumu vo vzdialenosti 3 km od kameňolomu predstavuje plochu v medziach ÚEV Vtáčnik cca 1 400 ha a v medziach CHKO Ponitrie okolo 1 600 ha. Takýto rozsah presahuje rámec procesu EIA.

- (4) *V správe o hodnotení nie je uvedená skutočnosť, že činnosť sa nachádza v území CHKO Ponitrie, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou č. 58/1985 MKSSR z 24.6.1985*

s cieľom zabezpečenia ochrany prírody a funkcie zdravotno-rekreačnej. Zvýšenie prašnosti a hlučnosti nie je v súlade ani s jedným z uvedených dôvodov vyhlásenia veľkoplošného chráneného územia – riešitelia namietali, že situovanie činnosti v CHKO Ponitrie sa v Správe analyzuje v kap. C.II.9. (str. 66), C.III.9. (str. 107) a kap. C.III.18. (str. 124). V prípade navrhovanej činnosti sa nejedná o zvýšenie prašnosti a hlučnosti, činnosť je pokračovaním aktivít z minulosti, pričom vyhláška zaradila kameňolom do CHKO Ponitrie.

- (5) *Správa o hodnotení preberá údaje z rozptylovej štúdie, ktorá uvádza hodnoty prašnosti z technologických zariadení v lome a emisných plynov z vozidiel zabezpečujúcich prepravu materiálu. Uvedené údaje súvisia výhradne s prevádzkou lomu. V správe však nie je prihlíadané ani upozorňované na skutočnosť, že lokalita lomu vrátane širšieho okolia záujmového územia patrí z hľadiska znečistenia ovzdušia medzi najviac znečistené územia na Slovensku. Nie je prihlíadané a uvažované s už existujúcimi hodnotami imisných látok v prostredí vzhľadom na existenciu okolitých zdrojov znečistenia ovzdušia a nie sú uvedené sumárne hodnoty znečisťujúcich látok v prostredí - navrhovateľ zdôraznil, že hlavným cieľom rozptylovej štúdie bolo vyhodnotiť príspevok kameňolomu k znečisteniu ovzdušia. Podľa údajov Environmentálnej regionalizácie SR 2010 (kap. C.II.16, str. 90 Správy) je znečistenie ovzdušia v okolí kameňolomu nízke a vplyv okolitých zdrojov (napr. ENO Zemianske Kostolany) sa tu neprejavuje.*
- (6) *Konštatovanie, že predpokladaná hladina hluku do 40 dB v dotknutých lesných porastoch je v súlade s normami pre obytné prostredie nič nehovorí o vplyve nárazových zvukových hladín počas odstrelov horniny na zástupcov chránených a významných druhov fauny v oblasti Vtáčnika – riešitelia namietali, že túto požiadavku nie je možné splniť, nakoľko neexistuje žiadna norma, ktorou by bolo možné explicitne vyjadriť, či sú vo vzťahu k faune prekročené úrovne náhodného hlukového impulzu, či už počas trhacích prác v kameňolome, alebo pri poľovačkách, ťažbe dreva, preletoch lietadiel, ohňostroji na chate a pod., ktoré by vplývali na jednotlivé druhy živočíchov. Nie je ani známe, či už bol biológmi realizovaný niekedy nejaký výskum vplyvu impulzového hluku na zver. Podľa vyjadrenia akustika v praxi neexistuje model výpočtu pre predikciu pikových hodnôt impulzového hluku a teda nie je možná číselná kvantifikácia hlukových hladín v lesných porastoch v okolí navrhovanej činnosti. Vyhláška č. 549/2007 určená pre ochranu zdravia ľudí obmedzuje občasný výskyt hlukových udalostí len hodnotou, ktorá sa približuje k hladine akustickému tlaku s deštruktívnymi účinkami na sluchový orgán (t.j. 118 dB). Nakoľko táto hodnota nesmie byť prekročená v areáli lomu s pobytom osôb, je možné predpokladať, že občasný výskyt hlukových udalostí počas odstrelov hornín nebude zásadne vplývať ani na faunu v okolitom lesnom poraste.*
- (7) *V správe o hodnotení sa nenachádzajú fytocenologické zápisy, ktoré sú potrebné v rámci inventarizácie ako doklad o existencii, druhovom zložení a kvantitatívnom zastúpení druhov rastlín v lesných rastlinných spoločenstvách (jedľobučin a kyslomilných bučín). Fytocenologické zápisy sa vykonávajú podľa štandardnej metodiky zürišsko-montpelliarskej fytocenologickej školy (Braun-Blanquet, J. 1964. Pflanzensoziologie. Grundzüge der Vegetationskunde. 3 Aufl. Springer Verlag, Wien, 865 p. – riešitelia namietali, že publikovať fytocenologické zápisy nie je bežnou praxou. Fytocenologické zápisy z botanického prieskumu na lokalite sú k dispozícii u riešiteľa daného okruhu RNDr. Petra Štrbu, PhD. z Katedry botaniky a genetiky Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, tel. 037 6408 583, pstrba@gmail.com.*
- (8) *V zozname fauny na str. 62 v legende je uvedené, že prioritné druhy sú označené určitou značkou, vymenované druhy zrejme nesprávne majú všetky takéto rovnaké označenie, pritom nie je kompletne označenie druhov európskeho významu ich zvýraznením (napr. Lucanus cervus) v zmysle citovaných príloh vyhlášky zákona – navrhovateľ prijal túto pripomienku, symbol bol zmätočne použitý. Zo zistených druhov je prioritný jeden druh a to Rosalia alpina (podľa prílohy č.4B). Lucanus cervus je podľa prílohy č.4 označený ako druh európskeho významu a podľa prílohy*

č.6 ako druh národného významu, podobne odlišne je vyhláškou rozlične označených ďalších 7 sledovaných druhov. Uvedený zoznam sa opätovne prekontroloval a dal k dispozícii v opravenej podobe.

- (9) *Na str. 68 je uvedený výskyt CHS Buk pri Jaseňovej skale, aktuálne je ochrana stromu zrušená (vyhl. KÚŽP v Trenčíne č. 2/2008) – navrhovateľ akceptoval pripomienku, údaj bol prebraný z podkladov spred roka 2008. Uvedený strom už nefiguruje v Katalógu chránených stromov.*
- (10) *Na str. 85 je hodnotenie priaznivého stavu biotopov realizované striktne pre lokalitu „C“ rozšírenia lomu. Predmetná lokalita je súčasťou komplexu biotopov ÚEV Vtáčnik. Lokálne realizované hodnotenie môže byť skreslené aktuálnym stavom a podmienkami takto hodnotenej lokality. V prípade komplexnejšieho hodnotenia dotknutých biotopov na väčších plochách (hranica biotopov zasahuje aj za hodnotenú lokalitu) s podobnými podmienkami prostredia a charakterom lesných komplexov možno očakávať relevantnejšie výsledky o stave biotopov v tejto časti ÚEV - navrhovateľ namietal, že je zaužívané hodnotiť predovšetkým priamo dotknuté plochy. Je to aj v súlade s bodom 2.2.8. špecifických požiadaviek rozsahu hodnotenia vykonať biologický prieskum priamo dotknutého územia (inventarizácia flóry a fauny). V koncepcii riešenia sa neuvažovalo a zadanie pre inventarizačné práce nepredpokladalo nutnosť posudzovania stavu zachovalosti všetkých bučín v okolí. O bučinách v okolí informuje kap.C.III.7., časť Flóra a biotopy – Vegetácia nepriamo ovplyvneného územia na str. 105, ako aj príloha č. 15 (naturovské hodnotenie), obr. 11. Zisťovali sa tu lesné typy resp. druhy lesných biotopov v rámci vymedzenia nepriamo dotknutého územia. Požiadavka hodnotenia priaznivého stavu bučín v okolí nebola explicitne vyjadrená v stanoviskách. V naturovskom hodnotení (príloha č. 15 Správy) sú kvantifikované všetky tangované typy bučín v medziach ÚEV, pričom lesný biotop Ls5.1 zaberá až dve tretiny (6 436 ha) celého územia ÚEV Vtáčnik, ktorý má výmeru 9 619,05 ha. Na základe výsledku posudzovacieho procesu je možné požiadavku zistenia stavu biotopov v bezprostrednom okolí plochy C dopracovať v rámci Projektu zmierňujúcich opatrení, časť III. (viď C.IV.3. a obr.16 na str. 131 Správy).*
- (11) *Na str.111 v časti kumulatívne vplyvy „naturovského hodnotenia“, hodnotenie nezohľadňuje realizáciu PSL – programu starostlivosti o lesy (staršie označenie LHP – lesný hospodársky plán), v zmysle ktorého sú realizované hospodárske zásahy do lesných porastov. Podobne v prílohe 15 k správe („Naturovské hodnotenie“) je uvedená ako možné spolupôsobenie „bežná lesohospodárska činnosť“, ďalej však nie je hodnotená a aj ostatné vplyvy sú iba všeobecne a stručne zhodnotené ako nevýznamné – zadávateľ namietal, že schválenie Programu starostlivosti o les je rozhodnutím v správnom konaní. V tomto konaní sa vyjadrujú aj orgány ochrany prírody a krajiny. Predpokladá sa, že strety záujmov ochrany prírody a lesného hospodárstva sú vydaním rozhodnutia vyriešené, a tak nebol dôvod problematiku hospodárskych zásahov do lesných porastov spochybňovať. Kumulácia s inými činnosťami sa zisťovala aj prostredníctvom Informačného systému EIA/SEA. K termínu vypracovania Správy sa zistila len jedna činnosť plánovaná v území ÚEV Vtáčnik a to „Vedenie 2x400 kV lokalita Bystričany – Horná Ždaňa“, pričom proces posudzovania prebieha a teda nie sú k dispozícii ešte všetky relevantné údaje. Situácia v okolí kameňolomu z hľadiska možných kumulatívnych vplyvov sa skúmala zodpovedne a riešiteľský kolektív sa zhodol na výsledku tak ako je prezentovaný v Správe. Ak orgány ochrany prírody majú iné konkrétnejšie informácie je možné to riešiť v ďalších konaniach pre povolenie činnosti.*
- (12) *Na str. 116-117 tabuľky obsahujú chybné označenie JPRL (413 namiesto 4313) – navrhovateľ akceptoval chybu, jedná sa o preklep. Preverila sa zvyšná časť dokumentácie, v ostatnom texte a tabuľkách Správy je JPRL označené v súlade s prílohou č.3 (porastová mapa).*
- (13) *Vzhľadom na platnú legislatívu ukladajúcu povinnosť rekultivácie po ťažbe, nemožno uvažovať o „možnosti“ zmiernenia vplyvov činnosti na dotknuté územie.*

Technická a biologická rekultivácia by preto mala byť súčasťou kapitoly C.IV.2 správy – riešitelia ozrejmili, že poloha „možnosti“ spočíva v tom, že ide o návrh zmierňujúcich opatrení, ktorý by mali posúdiť príslušné orgány a ich organizácie. Konceptiu je na základe stanovísk a ďalších rokovaní potrebné rozpracovať v budúcom projekte zmierňujúcich opatrení v rámci nasledujúcich konaní pre povolenie činnosti. Konceptia komplexu zmierňujúcich opatrení, vrátane Plánu technickej a biologickej rekultivácie, je objektívne súčasťou kapitoly C.IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie, je však uvedená v samostatnej kapitole C.IV.3., nakoľko problematika je širšia a vyžaduje ešte rozvinutie v samostatnom riešení. Riešitelia nechceli miešať bežné technické, technologické, prevádzkové a organizačné opatrenia (kap. C.IV.2.) s uvedeným samostatným okruhom zmierňujúcich opatrení.

- (14) *Na str. 134, 135, 136 sú navrhované opatrenia určené pre dotknuté územie európskeho významu, preto aj ich návrh má byť zameraný na dotknuté územie. Nasledujúce návrhy sú veľmi všeobecné, vychádzajú z existujúcej literatúry. Pre podrobnejší návrh opatrení je uvažované s ich následnou špecifikáciou a spresnením. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na malý uvažovaný plošný rozsah opatrení. Napríklad pre zničenie lesných biotopov je vzhľadom na ich uvažovanú spoločenskú hodnotu v nesúlade navrhované zlepšenie priaznivého stavu lesných biotopov iba v okolí uvažovaného rozšírenia lomu. Navyše dosiahnutie priaznivého stavu biotopov pre stupeň „B“ nevyžaduje pri zachovanom pôvodnom drevinovom zložení v dotknutých porastoch výrazné náklady zodpovedá bežnému hospodáreniu – podľa názoru riešiteľov rozsah plošných manažmentových opatrení pre SKUEV Vtáčnik a pre zachovanie priaznivého stavu druhov a biotopov je možné upraviť. V Správe stanovený rozsah sledoval aspoň minimálnu realnosť návrhu - priestorovú, technickú, i ekonomickú, s tým, že výsledné riešenie je podmienené postojom resp. dohodou s tretím subjektom – hospodáriacou jednotkou, ktorou sú LESY SR š.p., OZ Prievidza, LHC Partizánske, lesný celok Kamenec pod Vtáčnikom. Nie je známy žiadny predpis, ktorý by stanovoval závislosť nákladov na zmiernenie negatívnych vplyvov od spoločenskej hodnoty zasiahnutých záujmov ochrany. Naopak, toto ustanovenie bolo zrušené. Podstatná je konečná efektivita bez ohľadu na vynaložené náklady.*
- (15) *Na str. 143 popísaný monitoring ďalej neuvažuje s následnou realizáciou opatrení so stanovením zodpovedných osôb alebo inštitúcií (napr. aktívna likvidácia invázných druhov rastlín), ktorých šírenie je vzhľadom na uvažované rozšírenie lomu možné predpokladať (uvedený stav šírenia invázných druhov je dokumentovaný aj v správe o hodnotení) – zadávateľ upozornil, že výskyt nepôvodných, invázných a expanzívnych druhov rastlín je viazaný predovšetkým na otvorené priestory kameňolomu. Na základe toho, že v súčasnosti je zaznamenaný prienik aj do okrajovej zóny prilahlých lesných porastov, je prognózovaná podobná situácia aj po rozšírení lomu. V návrhu monitoringu (kap. C.VI.) sa predpokladá sledovanie tohto javu a v návrhu technických, technologických, prevádzkových a organizačných opatrení (kap. C.IV.2.) sa odporúča v prípade potreby zdroje šírenia nežiaducich druhov rastlín likvidovať. V budúcom projekte monitorovacích prác je vhodné túto problematiku podrobnejšie špecifikovať a technickú realizáciu zaradiť do Projektu zmierňujúcich opatrení. Predbežne sa predpokladá mechanická likvidácia v réžii prevádzky kameňolomu pod dohľadom botanika resp. organizácie zodpovednej za plnenie oboch projektov.*
- (16) *Veľmi stručne a všeobecne je zhodnotené požadované posúdenie vplyvu činnosti na záujmy ochrany prírody do vzdialenosti 3 km od hranice navrhovaného rozšírenia ťažobného priestoru uvedené na str. 32-34 Prílohy č.15 k správe – navrhovateľ oponoval, že na strane 32-34 prílohy č. 15 k správe sú uvedené kumulatívne vplyvy činnosti. K problematike vplyvu na biotu resp. záujmy ochrany do vzdialenosti 3 km sa vyjadruje navrhovateľ vo viacerých bodoch správy. Neočakávajú sa žiadne významné vplyvy činnosti v zóne širšej ako 180 m po obvode hodnoteného priestoru*

a nie je známa žiadna kumulácia s inými negatívnymi vplyvmi na záujmy ochrany v bezprostrednom, ani širšom okolí.

- (17) *Konkretizácia kompenzačných opatrení je veľmi všeobecná, na druhej strane sa však uvažuje s ich spresnením na základe požiadaviek dotknutých subjektov – podľa názoru navrhovateľa návrh zmierňujúcich opatrení je zatiaľ len koncepciou a príslušné kapitoly v žiadnom prípade nenahrádzajú projekt zmierňujúcich opatrení plánovaný vypracovať na základe stanovísk a rokovaní s dotknutými subjektmi v ďalších stupňoch prípravy diela.*
- (18) *V prípade realizácie činnosti je potrebné komplexne rozpracovať a dodržiavať opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti. Toto je možné aj navrhovanou formou projektu kompenzačných opatrení. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na primeranosť kompenzačných opatrení, ktorých náklady znáša navrhovateľ za nepriaznivé ovplyvnenie biotopov a druhov európskeho významu. Uvažovaná spoločenská hodnota dotknutých biotopov pri ich zničení teda predstavuje 4 430 618,5 € - predkladateľ konštatoval, že projekt zmierňujúcich opatrení sa v ďalších fázach povoľovacieho procesu predloží orgánom ochrany prírody na všestranné posúdenie, vrátane otázky primeranosti.*
- (19) *Správa CHKO Ponitrie odporúča inventarizačný prieskum fauny a flóry s následným monitoringom chránených druhov európskeho významu minimálne počas 2 rokov od začiatku ťažby na ploche C a následne každé 3 roky až do ukončenia ťažby – podľa navrhovateľa uvedená podmienka bude zapracovaná do budúceho „Projektu monitoringu životného prostredia dotknutého územia lokality ťažby andezitu Kamenec pod Vtáčnikom“.*
- (20) *Správa CHKO Ponitrie odporúča v rámci kompenzačných opatrení pravidelné kosenie lúčnych biotopov 1x ročne na území ÚEV Vtáčnik za zničenie biotopov. Predbežný návrh lokalít, ktoré požaduje Správa CHKO prekonzultovať: Pálenica (na trase NCH Vtáčnik pod Siahami), Zadná lúka pod Buchlovom, lúky Horné a Dolné Lásky, lúky nad Bridovými štálami (pod Žarnovom), Ivanov salaš. Sú to najvýznamnejšie lúčne biotopy v ÚEV Vtáčnik s výskytom vzácných druhov rastlín, ktoré bez pravidelného manažmentu podliehajú sukcesným zmenám a degradácii – navrhovateľ uviedol, že navrhnuté aktivity a podmienky realizácie prekonzultuje so Správou CHKO Ponitrie.*

MŽP SR, Sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, (list č. 3037/2013-2.2, 8800/2012-2.2 zo dňa 10.01.2013) v rámci posudzovania uviedlo, že správa o hodnotení neobsahuje vyhodnotenie a zdôvodnenie vplyvu navrhovanej činnosti na ostatné druhy a biotopy, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV 0273 Vtáčnik, preto žiada:

- *Správu doplniť o zhodnotenie, aký vplyv bude mať navrhovaný variant na predmet ochrany všetkých biotopov a druhov, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV 0273 Vtáčnik – navrhovateľ k uvedenej problematike konštatoval, že prekryv biotopov a druhov z predmetu ochrany ÚEV Vtáčnik s biotopmi a druhmi zistenými v širšom ako záujmovom území uvádza tabuľka 2 v Prílohe č.15 Správy. Vplyv je možný iba na tie druhy a biotopy, ktoré sa v tomto priestore nachádzajú. Z predmetu ochrany sa tu vyskytujú 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, fúzač alpský (Rosalia alpina), roháč obyčajný (Lucanus cervus), kunka žltobruchá (Bombina variegata). Uvedené biotopy a druhy rieši Naturové hodnotenie (príloha č.15 Správy), okrem druhu kunka žltobruchá, ktorá na ploche C a v jej bezprostrednom okolí nemá vhodné prostredie, lebo druh vyžaduje stojaté alebo polostojaté aspoň malé vodné plochy (napr. aj periodické mláky). Riešitelia vymedzili ako nepriamo ovplyvnené územie zónu najviac do 180 m od hranice ťažobného priestoru a to v dôsledku pôsobenia hluku a tuhých emisií. Za touto hranicou je zníženie priaznivého stavu biotopov a druhov z hľadiska ochrany vo vzťahu k činnosti **možné vylúčiť**, nehrozí žiadne ničenie alebo poškodzovanie druhov rastlín, biotopov a biotopov druhov, ani rušenie živočíchov*
- *V návrhu zmierňujúcich opatrení pri problematike prašnosti je požadované odizolovanie navrhovanej činnosti od ostatnej plochy SKUEV 0273 Vtáčnik formou,*

ktorá by nepredstavovala bariéru pre chránené živočíchy – navrhovateľ konštatuje, že sám navrhuje odstupovú zónu od hranice pozemkov v šírke min. 5 m (str. 115 a str. 130 Správy).

- *Požaduje sa monitorovanie úspešnosti realizovaných zmierňujúcich opatrení* – navrhovateľ konštatoval, že v ďalších fázach prípravy diela sa navrhuje vypracovanie projektu zmierňujúcich opatrení a projektu monitoringu životného prostredia dotknutého územia lokality ťažby andezitu Kamenec pod Vtáčnikom. Stav bioty s dôrazom na záujmy ochrany UEV Vtáčnik bude vo vzťahu k činnosti, vrátane efektivity zmierňujúcich opatrení, v stanovenom harmonograme pravidelne vyhodnocovaný, čo je vhodné zdôrazniť v podmienkach pre povolenie činnosti.

Prezentované stanoviská možno zhrnúť do štyroch kategórií:

a) Neobsahujú žiadne podstatné pripomienky alebo námietky, resp. vyjadrili priamo súhlas s plánovanou aktivitou:

- **Obvodný banský úrad** v Prievidzi (bez pripomienok)
- **Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka** Slovenskej republiky (požadovalo iba, ak sa nepodarí vyťažiť priestor po dobu dočasného vyňatia, potom treba pozemky vyňať z plnenia funkcií lesa)
- **Ministerstvo hospodárstva SR** (bez pripomienok)
- **Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Trenčín** (súhlas, s požiadavkou, aby nedochádzalo k poškodzovaniu a znečisťovaniu cesty I/64)
- **Obvodný úrad Prievidza** (nie sú pripomienky)
- **RÚVZ - Regionálny úrad verejného zdravotníctva** (súhlas, požiadavka striktne dodržiavať vývoz materiálu len počas pracovných dní v dobe 6:00-18:00 hod. a ďalšie opatrenia navrhnuté v kap. C.IV.2)

b) Stanoviská s podmieneným súhlasom:

- **Obec Kamenec pod Vtáčnikom** - obec vyjadrila *pomienený súhlas* so správou o hodnotení a s plánovanou činnosťou. Súhlas pomieňuje vybudovaním obchvatu obce (cestnej komunikácie) mimo zastavaného územia obce Kamenec pod Vtáčnikom do konca roku 2018, pretože to je pre obec jeden z rozhodujúcich a závažných dôvodov, pre umožnenie prepravy materiálu – kameniva zo súčasného ložiska prevádzky Alas Slovakia, s.r.o. musí byť medzi Alas Slovakia, s.r.o. a OÚ Kamenec pod Vtáčnikom obojstranne uzavretá a podpísaná Zmluva o kompenzáciách za dočasné používanie miestnych komunikácií obce Kamenec pod Vtáčnikom platná od 01.01.2013.

Podľa posudzovateľa aj z verejného prerokovania vyplynula predovšetkým požiadavka občanov, aby bol riešený problém dopravy vo vzťahu k ťažbe andezitu – ostatné diskusné príspevky sa týkali záležitostí, ktoré väčšinou boli riešené v správe o hodnotení. Charakteristickou črtou tejto diskusie bolo, že občania väčšinou kritizovali súčasný stav povolenej činnosti a dožadovali sa ani nie tak jej zastavenia činnosti, ale skôr dosiahnutia nápravných opatrení za zníženú kvalitu životných podmienok, hlavne čo sa týka prepravy kameniva cez obec. Menej do popredia vystupovalo povedomie, že plánovaný presun ťažby andezitu z terajšej plochy B do priestoru plochy C v zásade nemení podmienky, ktorým čelia v súčasnosti. Aj tento aspekt posúva problematiku požiadavky výstavby cestného obchvatu do svetla nevyhnutnej ekonomicky zvládnuteľnej dohody využívania existujúcej trasy prepravy kameniva, pretože ani v správe o hodnotení ani v ďalších stanoviskách či v diskusii s občanmi neboli predložené argumenty, ktoré by zásadným spôsobom túto variantu spochybnili.

- **Trenčiansky samosprávny kraj (TNK)** – konštatoval, že prevádzka spĺňa závery „Regionálnej surovinovej politiky TNK“ zo zmien a doplnkov č.2 územnoplánovacej dokumentácie VÚC TNK, požadoval však nasledovné vybudovať novú súvislú vrstvu asfaltu po celej dĺžke i šírke prístupovej cesty III. triedy, udržiavať cesty počas leta hlavne s dôrazom na elimináciu prašnosti, zamedziť vypadávanie kameniva z korby nákladných áut pri expedícii, upozorniť/požiadatť prepravcov ústne a písomne

o ohľaduplný prejazd cez sídla, sprísniť podmienky na dodržiavanie predpísanej rýchlosti vozidiel (dopr. značky, cestné kontroly)

- **Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Prievidza** - súhlasné stanovisko ale požiadavka, aby sa navrhovateľ podieľal na úpravách cesty III/064075 po dohode so správcom komunikácie
- **Obvodný úrad životného prostredia v Prievidzi**: Štátna správa ochrany ovzdušia - podmienka dôsledne dodržiavať technické požiadavky a všeobecné podmienky pri prevádzkovaní zdroja znečisťovania ovzdušia najmä pri doprave, nakladaní a skladovaní prašných materiálov, Štátna správa ochrany prírody a krajiny so správou o hodnotení súhlasí, Štátna vodná správa nemá pripomienky, Úsek odpadového hospodárstva vyslovil súhlas bez pripomienok
- **Obec Zemianske Kostolany** - schvaľuje správu o hodnotení navrhovanej činnosti s nasledujúcimi požiadavkami: znížiť na ceste v obci rýchlosť vozidiel na 40 km/hod, požiadať dopravný inšpektorát o kontrolu dodržiavania rýchlosti a nepreťažovania vozidiel, príspevky na zvýšenú údržbu komunikácie (prašnosť v lete), prípadne rekonštrukciu cesty

c) Stanoviská bez jednoznačného vyjadrenia, obsahujúce dôležitý odborný komentár:

- **Obvodný lesný úrad v Prievidzi** - v odbornom posudku posúdiť dostatočnosť 5 metrového ochranného piliera z hľadiska ochrany priľahlej lesnej cesty, ochrany zveri po ukončení činnosti, ochrany okolitých lesných porastov (chcú širší pilier zo strany cesty a asi aj oplotenie zo strany cesty), v odbornom posudku posúdiť funkčné zameranie budúcich lesov na plochách, kde sa teraz nachádzajú lesy hospodárske (na ploche C – lesy ochranné?, lesy osobitného určenia?) a určiť dobu za ktorú bude lesný porast schopný tieto funkcie plniť, v odbornom posudku posúdiť správnosť konštatovania vplyvov na scenériu, úplnosť zistenia vplyvov zväčšenia plochy ťažby o plochu C, rozsah opatrení uvedených v kap. C.IV.3. *Iné opatrenia* z hľadiska možnej realizácie aj na plochách v minulosti dotknutých ťažbou nerastu (pozn. rekultivácia bola navrhnutá len na plochu B a C, plocha A by mala zostať nedotknutá)
- **MŽP SR, Odbor štátnej geologickej správy** - Úbytok ťažbou sa eviduje v Bilancii zásob výhradných ložísk SR t.j. odpisujú sa zásoby v rámci DP i keď sa v ňom už od roku 2009 neťaží; nesprávnou evidenciou sa porušuje § 7 NV SR č. 520/1991 Zb.; požaduje sa vykazovať vedenie stavu zásob a ich úbytok podľa reálnej skutočnosti – osobitne pre DP a osobitne pre LNN, požaduje sa tiež spracovať odborne spôsobilou osobou pre ložiskový geologický prieskum prepočet overených a schválených geologických zásob z roku 1996 a aktualizovať ho podľa súčasného stavu, lebo ťažobná organizácia nesprávne vykazuje zásoby, preto v evidencii ŠGÚDŠ sa neuvádza LNN Kamenec pod Vtáčnikom
- **MŽP SR, sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, odbor výkonu štátnej správy** žiada doplniť správu o hodnotení o:
 1. zhodnotenie, aký vplyv bude mať navrhovaný variant na predmet všetkých biotopov a druhov, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV 0273 Vtáčnik,
 2. návrh zmierňujúcich opatrení – prašnosť, odizolovanie navrhovanej činnosti od ostatnej plochy SKUEV 0273 Vtáčnik formou, ktorá by nepredstavovala bariéru pre chránené živočíchy,
 3. monitorovanie úspešnosti realizovaných zmierňujúcich opatrení,
 4. do podmienok záverečného stanoviska žiadame uložiť vypracovanie plánu rekultivácie lomu, ktorý by v maximálnom možnom rozsahu zabezpečil obnovu zničených biotopov a návrat druhov, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV 0273 Vtáčnik, rekultivačné opatrenia musia viesť k zásadnému obmedzeniu negatívnych vplyvov z hľadiska ich trvania, rozsahu a intenzity.

Z pohľadu expertného hodnotenia boli k uvedeným bodom podané nasledujúce

vyjadrenia.

K bodu 1) - Použitá metodika NATURA hodnotenia vyžaduje v prvom kroku identifikovať druhy, ktoré budú navrhovanou činnosťou dotknuté. Spracovateľ vymedzil ako nepriamo ovplyvnené územie zóny najviac 180 m od hranice ťažobného priestoru. Vplyv na biotopy a druhy, ktoré sú predmetom ochrany UEV Vtáčnik a boli v uvedenom území identifikované bol vyhodnotený. Za touto hranicou je negatívny vplyv navrhovanej činnosti (hluk a prašnosť) na druhy, ktoré sú predmetom ochrany UEV Vtáčnik možné vylúčiť, resp. je možné vylúčiť negatívny vplyv na akékoľvek druhy, nielen druhy, ktoré sú predmetom ochrany UEV Vtáčnik. Uvedenú pripomienku vyhodnotil navrhovateľ v spolupráci so spracovateľom v liste zo dňa 06.02.2013 adresovanom MŽP SR.

K bodu 2) - Správa obsahuje návrh zmierňujúcich opatrení, ktoré expertka navrhuje modifikovať nasledovne:

- na ploche C ponechať po okraji minimálne päť až desať metrový ochranný pilier (podľa konfigurácie terénu), ktorý bude tvoriť prirodzenú bariéru zmierňujúcu vplyv navrhovanej činnosti (prašnosť a hlučnosť) na okolité územie UEV Vtáčnik,
- územie pred uvedenou bariérou zo strany budúceho ťažobného priestoru zabezpečiť pre prípadným preniknutím a následným pádom niektorých druhov živočíchov napr. vhodným „oplotením“ z prírodného materiálu,
- pravidelne monitorovať a následne odstraňovať odborne spôsobilou osobou výskyt nepôvodných, invázných a expanzívnych rastlinných druhov s cieľom zamedziť ich šíreniu do okolia,
- výrub lesných porastov realizovať mimo vegetačnej obdobia,
- pred výrubom zabezpečiť v spolupráci napr. so ŠOP SR Správou CHKO Ponitrie obhliadku plánovaného výrubu za účelom zaznamenania možného výskytu hniezdísk chránených druhov vtákov, termín výrubu prispôbiť zisteným skutočnostiam.

K bodu 3) a 4) uvedené podmienky navrhuje expertka Dr. A. Jusková akceptovať.

d) Nesúhlasné stanoviská:

- **Obvodný úrad životného prostredia Trenčín** - úrad vyjadril nesúhlas so správou o hodnotení a s plánovanou činnosťou, pretože zahrnul do svojho stanoviska i stanovisko Správy CHKO Ponitrie, ktorá nesúhlasí s rozširovaním lomu do ÚEV Vtáčnik. Podľa Správy CHKO navrhovaná činnosť je jednou zo zakázaných činností, ktoré majú vplyv na predmet ochrany územia podľa Výnosu MŽP SR č. 1/2004-5.1 zo 14.07.2004, ktorým sa vydáva zoznam území európskeho významu a je v rozpore so záujmami ochrany prírody v tomto území. Vzhľadom na zachovanie integrity a doterajšieho charakteru územia, pri zohľadnení doterajších stanovísk k plánovanej činnosti Správa CHKO Ponitrie preferuje nultý variant – nerealizovanie plánovanej činnosti. V prípade realizácie činnosti je potrebné komplexne rozpracovať a dodržiavať opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti. Toto je možné aj navrhovanou formou projektu kompenzačných opatrení.

K uvedenému stanovisku ObÚŽP dal navrhovateľ už spomenuté doplňujúce stanovisko, v ktorom sa podrobne vyjadril ku všetkým bodom. Podľa názoru expertky Dr. Juskovéj vyjadrenie navrhovateľa k pripomienkam OUŽP Trenčín v doplňujúcom stanovisku ALAS Slovakia, s.r.o. z 6.2.2013 je možno v celej šírke akceptovať. Za zásadnejšie pripomienky v uvedenom stanovisku možno považovať časť, v ktorej sa OUŽP Trenčín odvoláva na názor Správy CHKO Ponitrie. Osobnou návštevou na Správe CHKO expertka zistila, že ide o stanovisko ŠOP SR Správy CHKO Ponitrie č.1106/12 CHKO PN zo dňa 14.01.2012., ktoré OUŽP Trenčín prevzal do svojho stanoviska. Pripomienky sú nasledovné:

1. S CHKO Ponitrie nesúhlasí s rozširovaním lomu do Územia európskeho významu Vtáčnik. Navrhovaná činnosť je jednou zo zakázaných činností, ktoré majú vplyv na predmet ochrany územia podľa Výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva zoznam území európskeho významu a je v rozpore so záujmami ochrany prírody

v tomto území. Vzhľadom na zachovanie integrity a doterajšieho charakteru územia, pri zohľadnení doterajších stanovísk k plánovanej činnosti preferuje nultý variant – nerealizovanie plánovanej činnosti.

2. V prípade realizácie činnosti je potrebné komplexne rozpracovať a dodržiavať opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti. Toto je možné aj navrhovanou formou projektu kompenzačných opatrení. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na primeranosť kompenzačných opatrení, ktorých náklady znáša navrhovateľ za nepriaznivé ovplyvnenie biotopov a druhov európskeho významu (podrobnosti uvádza § 28 zákona č. 543/2002 Z. z.). Vyčíslená spoločenská hodnota za zničenie biotopov predstavuje 2 215 309,25 € (str. 104 a 105 správy). V zmysle ustanovení §38 ods. 3 vyhlášky č. 24/2003 Z. z. sa spoločenská hodnota v prípade zničenia chráneného biotopu zvýši o 100% ak sa biotop nachádza v chránenom území a/alebo je biotopom chráneného druhu rastliny alebo živočícha. Uvažovaná spoločenská hodnota dotknutých biotopov pri ich zničení teda predstavuje 4 430 618,5 €.

3. Správa CHKO Ponitrie doporučuje inventarizačný prieskum fauny a flóry s následným monitoringom chránených druhov európskeho významu minimálne počas 2 rokov od začiatku ťažby na ploche C a následne každé 3 roky až do ukončenia ťažby.

4. Takisto Správa CHKO odporúča v rámci kompenzačných opatrení pravidelné kosenie lúčnych biotopov 1 x ročne v území ÚEV Vtáčnik za zničenie biotopov.

Predbežný návrh lokalít, ktorý požaduje Správa CHKO prekonzultovať: Pálenica (na trase NCH Vtáčnik pod Siahami), Zadná lúka pod Buchlovom, lúky Horné a Dolné Lázky, lúky nad Bridovými štálmi (pod Žarnovom), Ivanov salaš. Sú to najvýznamnejšie lúčne biotopy v ÚEV Vtáčnik s výskytom vzácnych druhov rastlín, ktoré bez pravidelného manažmentu podliehajú sukcesným zmenám a degradácii.

Z pohľadu expertného hodnotenia boli k uvedeným bodom podané nasledujúce vyjadrenia:

K bodu 1) - *Realizácia akéhokoľvek plánu alebo projektu v území zaradenom do siete NATURA 2000, ktorý priamo nesúvisí so starostlivosťou o uvedené územie alebo nie je pre starostlivosť oň potrebný, ale ktorý pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na toto územie významný vplyv, podlieha hodnoteniu jeho vplyvov na takéto územie z hľadiska cieľov jeho ochrany (§ 28 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, článok 6 ods. 3 smernice o biotopoch). Navrhovanú činnosť, ktorá pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s inou činnosťou alebo dokumentom významný vplyv na územie sústavy chránených území, môže povoliť orgán povoliť, len ak sa na základe výsledku posudzovania vplyvov preukáže, že nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu takého územia z hľadiska cieľov jeho ochrany. (§ 38 ods. 3 zákona EIA, článok 6 ods. 3 smernice o biotopoch). Navrhovaná činnosť bola predmetom posudzovania jej vplyvu na ÚEV Vtáčnik. Na základe výsledku posudzovania (osobitného NATURA hodnotenia) bolo preukázané, že nemá nepriaznivý vplyv na integritu takéhoto územia z hľadiska cieľov jeho ochrany. Vychádzajúc z uvedených zistení je pripomienka neopodstatnená.*

K bodu 2) a 4) - *Ak sa na základe výsledku posudzovania vplyvov preukáže nepriaznivý vplyv navrhovanej činnosti na integritu územia sústavy chránených území z hľadiska cieľov jeho ochrany a ak neexistujú alternatívne riešenia bez nepriaznivého vplyvu alebo ak takéto nie sú s menším nepriaznivým vplyvom, tak sa navrhovaná činnosť môže povoliť len z naliehavých dôvodov vyššieho verejného záujmu a za podmienky uloženia kompenzačných opatrení podľa zákona o OPaK. (§ 38 ods. 4 prvá veta zákona, článok 6 ods. 4 prvý odsek smernice o biotopoch). Ak sa na príslušnom území vyskytujú prioritné biotopy alebo prioritné druhy, navrhovanú činnosť možno povoliť len z takých naliehavých dôvodov vyššieho verejného záujmu, ktoré sa týkajú verejného zdravia, verejnej bezpečnosti alebo priaznivých dôsledkov zásadného významu na životné prostredie, alebo ak podľa stanoviska Európskej komisie súvisí s inými naliehavými dôvodmi vyššieho verejného záujmu, § 38 ods. 4 druhá veta zákona EIA, článok 6 ods. 4 druhý odsek smernice o biotopoch). Vo vzťahu k vyčísleniu výšky spoločenskej hodnoty za biotopy, ktoré budú realizáciou navrhovanej činnosti zničené je pripomienka opodstatnená. Avšak požiadavka spracovania projektu kompenzačných*

opatrení, ktorého rozsah by mal zohľadňovať výšku spoločenskej hodnoty zasiahnutých biotopov, je vzhľadom k skutočnosti že proces posudzovania a NATURA hodnotenie nepreukázal významný vplyv navrhovanej činnosti na integritu územia sústavy chránených území z hľadiska cieľov jeho ochrany neopodstatnená. Vzhľadom k uvedenému je aj odporúčanie Správy CHKO na uskutočnenie niektorých manažmentových opatrení, nesprávne nazvaných kompenzačné opatrenia, v právnej rovine neopodstatnené. Prípadná realizácia niektorých z uvedených manažmentových opatrení je len prejavom dobrej vôle zo strany navrhovateľa, ktorý ňou môže prezentovať svoje environmentálny prístup k územiu v ktorom realizuje svoju aktivitu.

K bodu 3) - Požiadavka realizovania inventarizačného prieskumu fauny a flóry s následným monitoringom chránených druhov európskeho významu minimálne počas 2 rokov od začiatku ťažby na ploche C a následne každé 3 roky až do ukončenia ťažby je opodstatnená vo vzťahu k §39 zákona EIA a expertka Dr. A. Jusková odporúča akceptovať túto požiadavku.

5. Vypracovanie odborného posudku

Na základe určenia MŽP SR (zn. 1861/2013-3.4./jm z 8.3.2013) posudok navrhovanej činnosti podľa § 36 zákona spracoval RNDr. Kamil Vrana, CSc., vedený v zozname odborne spôsobilých osôb pod číslom 126/96-OPV. Posudok bol spracovaný na základe predloženej správy o hodnotení, stanovísk k zámeru a k správe o hodnotení (vrátane doplnkového stanoviska navrhovateľa), vlastných zisťovaní na lokalite, s prihliadnutím na doručené stanoviská a záznam z verejného prerokovania. V časti hodnotenia týkajúcej sa vplyvu rozširovania lomu do ÚEV Vtáčnik bol posudok vypracovaný v spolupráci s expertkou na túto problematiku RNDr. Annou Juskovou (celý posudok je prílohou hlavného odborného posudku). Terénnu obhliadku lokality vykonal posudzovateľ v prítomnosti zástupcu spoločnosti ALAS Slovakia, s r.o. dňa 10.04.2013.

Pre účely spracovania podkladu pre posudok bola Dr. A. Juskovou dňa 09.04.2013 vykonaná obhliadka na mieste plánovanej realizácie a konzultácie s navrhovateľom, dňa 11.04.2013 uskutočnená konzultácia s pracovníkmi miestne príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody a krajiny – ŠOP SR – Správy CHKO Ponitrie Ing. Radimírom Siklienkom, riaditeľom, RNDr. Annou Rusňákovou anorganičkou.

Posudzovateľ konštatoval, že predložená správa o hodnotení je po formálnej i obsahovej stránke štruktúrovaná a spracovaná v požadovanom rozsahu v zmysle prílohy č. 11 zákona. Súčasný stav kvality životného prostredia a vplyvy činnosti na životné prostredie sú v správe o hodnotení celkove definované s dostačujúcou presnosťou, s ohľadom na niektoré neurčitosti, však bude potrebné prijať niektoré korekcie a kompromisné stanoviská. Pozitívom je, že navrhovateľ otvorene diskutoval o týchto možnostiach a už v procese pripomienkovania zámeru bola akceptovaná potreba kompletizovať postupne ďalšie informácie a prijať nevyhnutné opatrenia pre elimináciu negatívnych vplyvov činnosti.

Z vecného hľadiska vyslovil posudzovateľ niektoré výhrady sformulované v bode c) posudku. Posudzovateľ vyjadril názor, že je potrebné hlbšie analyzovať doterajšie skúsenosti a problémové záležitosti transportu suroviny cez obce Kamenec pod Vtáčnikom a v primeranej miere aj čo sa týka obce Zemianske Kostolany. Takto zostala v správe o hodnotení čiastočne opomenutá problematika stanoviska Obce Kamenec pod Vtáčnikom ešte z pripomienkovania zámeru. Posudzovateľ vyjadril názor, že existujúce dve požiadavky obce zo stanoviska k správe o hodnotení, ktorými obec podmieňuje súhlasné stanovisko: (1) vybudovanie obchvatu (cestnej komunikácie) mimo zastavaného územia obce Kamenec pod Vtáčnikom do konca roku 2018 a (2) uzavretie a podpísanie Zmluvy o kompenzáciách s navrhovateľom za dočasné používanie miestnych komunikácií obce Kamenec pod Vtáčnikom s platnosťou od 01.01.2013 pre umožnenie prepravy kameniva zo súčasného ložiska prevádzky, sú dôsledkom toho, že neboli predložené primerané argumenty (a) že pokračovanie aktivity môže prebiehať aj bez výstavby obchvatu ak sa obe strany - obec a navrhovateľ – dohodnú na systematickom zlepšovaní podmienok pre obyvateľov a (b) či výška investície a časové hľadisko výstavby obchvatu sú vôbec reálne, pretože celý proces by si vyžadoval ekonomickú analýzu investora, projekčnú fázu, vyriešenie sporov pri

vstupoch do katastra inej obce a s jednotlivými majiteľmi pozemkov, ale tiež preukázanie vplyvov na životné prostredie a porovnanie s variantom bez výstavby obchvatu. Za daných okolností nie je zrejmé, či by navrhované riešenie bolo priechodné.

Posudzovateľ vychádzajúc zo zohľadnenia všetkých odborných aspektov, ale aj zo skutočnosti, že ochrana a využívanie nerastného bohatstva a ochrana prírody a krajiny sú rovnocennými verejnými záujmami, **odporúča realizovať navrhovanú činnosť v predložennom realizačnom variante (variant 1)**, nakoľko tento predstavuje z oboch pozícií (ochrany životného prostredia i racionálneho využívania nerestných surovín) primerane akceptovateľný variant, predstavujúci ekologicky únosnú realizáciu rozšírenia ťažby andezitu.

Z porovnania pozitívnych a negatívnych vplyvov nulového variantu a navrhovaného realizačného variantu ťažby vyplýva, že činnosť je pre dané územie únosná. Zo stanovísk doručených k správe o hodnotení, z jej verejného prerokovania a z doplňujúcej informácie k správe o hodnotení vyplýva, že *klúčom k realizácii činnosti je dohoda navrhovateľa s obcou Kamenec pod Vtáčnikom o systematickom zlepšovaní kvality života obyvateľov, ktorá je ťažbou andezitu znížená*. Takéto riešenie by malo aj kladný ekonomický a sociálny dopad na rozvoj celého regiónu a časti priemyslu, ktorý je výrobkami z ťažby andezitu satureovaný.

Čo sa týka hodnotenia bioty a „NATURA hodnotenia“ možno konštatovať, že relevantné body rozsahu hodnotenia, stanovené MŽP SR, sú spracované v rozsahu a kvalite, ktorá po doplnení a zohľadnení informácií a záverov uvedených v prílohe č. 15 umožňuje identifikáciu a relevantné posúdenie potenciálnych dopadov vyplývajúcich z charakteru a umiestnenia navrhovanej činnosti. Celkovo možno uvedené časti správy o hodnotení považovať za postačujúci pre posúdenie environmentálnej prijateľnosti navrhovanej činnosti. Za veľmi vhodné riešenie možno považovať spracovanie osobitného posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na priaznivý stav predmet ochrany ÚEV Vtáčnik, ktoré je podľa názoru prizvanej expertky spracované nad rámec požiadaviek rozsahu hodnotenia. Uvedené NATURA hodnotenie je spracované v súlade s článkom 6 Smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín („smernica o biotopoch“). Vzhľadom k tomu, že v Slovenskej republike absentuje vhodná metodika pre NATURA hodnotenie vychádzali riešitelia (a) z dvoch implementačných príručiek Európskej komisie k článku 6 smernice o biotopoch „Starostlivosť o územia NATURA 2000“ a „Hodnotenie plánov a projektov významne ovplyvňujúcich lokality NATURA 2000“, (b) z metodiky používanej v Českej republike „Metodika hodnotenia významnosti vplyvov pri posudzovaní podľa § 45i zákona č. 114/1992 Sb. O ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov“ uverejnenej vo Vestníku MŽP ČR, ročník XVII, čiastka 11 z novembra 2007.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Pri realizácii navrhovanej činnosti možno očakávať negatívne, ale aj pozitívne vplyvy. Z hľadiska časového priebehu pôsobenia očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie je možné vyvolané vplyvy zaradiť do etapy prevádzky a ukončenia ťažobnej činnosti, po ktorej bude nasledovať rekultivácia lomu. Posúdenie etapy výstavby je v tomto prípade bezpredmetné, nakoľko ide o pokračovanie existujúcej aktivity.

Navrhovanou činnosťou sa nepredpokladajú vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, na archeologické náleziská, paleontologické náleziská a významné geologické lokality a na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy.

V správe o hodnotení boli identifikované rôzne vplyvy, **z hľadiska významnosti sú najpodstatnejšie vplyvy na obyvateľstvo, ochranu prírody a lesné hospodárstvo**. Samostatne je v nasledujúcej V. časti uvedené zhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na územie európskeho významu.

Vplyvy na obyvateľstvo

Navrhovaná činnosť je pokračovaním aktivít z minulosti, kapacitne v rovnakých proporciách ako doteraz. Prístupová cesta prechádza cez obec Zemianske Kostofany

a Kamenec pod Vtáčnikom. Najbližšie obytné zóny predstavuje rekreačná oblasť Píly vzdialená 400 m južným smerom (za kopcom), osada Hriechová vzdialená 1 100 m a osada Cerová vzdialená 1 250 m od úpravárenskej linky. Samotná obec Kamenec pod Vtáčnikom je vzdialená 2,2 km západným smerom. Vplyvy na obyvateľstvo predstavujú sociálne a ekonomické súvislosti; zdravotné riziká sú posúdené rozptylovou a akustickou štúdiou, prírodné žiarenie z prirodzených rádionuklidov meraním akreditovaného pracoviska.

Z hľadiska hospodárskeho má prevádzka výroby kameniva v Kamenci pod Vtáčnikom spoločenské opodstatnenie regionálneho dosahu, čo úzko súvisí s investíciami do technologickej úrovne zariadenia úpravy suroviny. Kameňolom zamestnáva primárne 18 pracovníkov. Ďalšie desiatky pracovných príležitostí súvisia so sekundárnou zamestnanosťou v rámci inžinierskych, obchodných a servisných činností, dopravných služieb a pod. V prvej polovici roka 2008 bola nainštalovaná nová technologická linka s doplnením sekundárneho a terciárneho úseku. Z hľadiska ekologického spĺňa linka najvyššie požadované parametre. Súčasťou investície sú technické opatrenia (kapotáž, čistenie vzdušín) na zníženie prašnosti najlepšou dostupnou technikou.

Vplyvy prevádzky kameňolomu na kvalitu ovzdušia a ľudské zdravie sú hodnotené na základe priamych meraní a modelovým výpočtom, realizovanými odborne spôsobilými osobami. Merania koncentrácií prachu v okolí úpravárenskej linky sa pohybujú v rozmedzí 3,7 až 15,685 mg/m³, merania na výduchu z odprašovacieho zariadenia v rozmedzí 3,8 až 4,0 mg/m³, čo predstavuje hmotnostný tok okolo 0,20 kg/hod. Emisia TZL na základe emisných faktorov je 0,74 kg/hod, čo je niekoľkonásobne viac, ako ukázali merania. Z titulu predbežnej opatrnosti sa preto v modelovom výpočte použila nepriaznivejšia vstupná veličina. Modelovým výpočtom sa vyhodnotil vplyv všetkých zdrojov znečisťovania ovzdušia a to ťažba kameňa, spracovanie suroviny na úpravárenskej linke a doprava kameniva.

Zo záverov vyplýva, že kameňolom sa na obytnej zástavbe negatívne prejavuje minimálnou prašnosťou. Na najexponovanejšej obytnej zástavbe v rekreačnej oblasti Píly predstavuje príspevok PM₁₀ ku krátkodobej koncentrácii hodnotu okolo 40,0 µg.m-3, čo predstavuje 80,0 % limitnej hodnoty. Medzi osadou a kameňolomom sa nachádza vysoký zalesnený kopec, ktorý obmedzuje šírenie prachu, preto prašnosť v osade z kameňolomu je značne nižšia. Koncentrácia PM₁₀ v osade Hriechová a Cerová sa pohybuje medzi 10 a 15 µg.m-3.

V obci Kamenec pod Vtáčnikom resp. Zemianske Kostolany sa kameňolom najviac prejavuje zvýšenou dopravou. Najvyššia koncentrácia dominantných škodlivín CO, resp. NO₂ z prepravy kameňa dosahuje v tesnej blízkosti cesty hodnotu 10,0 µg.m-3, resp. 1,0 µg.m-3, čo je 0,1 %, resp. 0,5 % príslušnej limitnej hodnoty. To sa vzťahuje aj na znečistenie ovzdušia v okolí celej cesty, t.j. aj na osady Hriechová a Cerová. Z meraní a výpočtov vyplýva, že prevádzka a súvisiaca doprava spĺňa hygienické požiadavky na ochranu ľudského zdravia z hľadiska kvality ovzdušia.

Dominantným zdrojom prevádzkového hluku v priestore lomu sú pohonné agregáty nákladných vozidiel na vnútroareálovej komunikácii, nakladačov, vŕtacej súpravy a prevádzka drviacej a triediacej linky. Zdroje hluku sú lokalizované na dolnom (západnom) okraji súčasného dobývacieho priestoru. Po realizácii navrhovanej činnosti dôjde len k zmene dopravných trás nákladných automobilov, ktoré zásobujú drviacu a triediacu linku lomovým kameňom.

Vplyv hluku z prevádzky na okolie sa vyhodnotil meraním akustického výkonu vytipovaných zdrojov hluku počas bežnej činnosti pri dobývacích prácach a výpočtovým modelom. Zo záverov akustickej vyplýva, že dominantné zdroje prevádzkového hluku po realizácii navrhovanej činnosti budú na hranici dobývacieho priestoru produkovať akustické emisie na úrovni cca 60 dB. V najbližšej obytnej zóne Cerová predstavuje vypočítaná imisná hladina prevádzkového hluku menej ako 20 dB. Prípustná hladina hluku z iných zdrojov je v zmysle vyhlášky č. 549/2007 Z.z. v znení vyhlášky č. 237/2009 Z.z. pre dennú dobu 50 dB. Impulzný hluk pri odstreloch je najviac subjektívne vnímaný. Trhacie práce sú však z časového hľadiska ojedinelé (max 2x mesačne) a majú charakter náhodilých zvukových udalostí. Maximálna hladina A zvuku pri ojedinelom výskyte nesmie prekročiť v miestach a v čase možného pobytu ľudí hodnotu 118 dB. Z hľadiska hygieny žiarenia je surovina

zdravotne neškodná. Obsah prírodných rádionuklidov v kamenive spĺňa legislatívne požiadavky na ochranu ľudského zdravia.

Z hľadiska prijateľnosti činnosti obce Zemianske Kostolany namietajú zlý technický stav prístupovej cesty III. triedy, absenciu údržby zo strany navrhovateľa a rýchlu jazdu najmä nákladných áut s príviesmi. Využívaním cesty sa ohrozuje bezpečnosť a zdravie obyvateľov a spôsobuje sa narušenie statiky rodinných domov a ostatných budov. Využívanie komunikácie III. triedy v súvislosti s navrhovanou činnosťou podmieňujú vybudovaním novej súvislej vrstvy asfaltového povrchu po celej dĺžke i šírke, resp. vybudovaním novej komunikácie mimo obývaného územia.

Ochrana prírody a krajiny

Vzhľadom na situovanie činnosti v chránenom území, na lesných pozemkoch, je realizácia činnosti podmienená splnením legislatívnych požiadaviek záujmov ochrany prírody a krajiny a lesného hospodárstva. V oblasti priamych výstupov má prevádzka realizované všetky dostupné opatrenia požadované právnymi predpismi v oblasti obmedzovania emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia, v oblasti nakladania s nebezpečnými odpadmi, ako aj v oblasti zaobchádzania s nebezpečnými látkami (kvapalnými uhľovodíkmi ropného pôvodu) z hľadiska ochrany kvality vôd. V zmysle odborných posudkov činnosť spĺňa aj legislatívne podmienky na ochranu ľudského zdravia.

Lesné hospodárstvo

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 326/2005 Z.z. zákona o lesoch lesné pozemky možno využívať na iné účely ako na plnenie funkcií lesov, ak príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva, po predchádzajúcom stanovisku dotknutých orgánov štátnej správy, rozhodne o ich dočasnom vyňatí alebo trvalom vyňatí z plnenia funkcií lesov (ďalej len "vyňatie"), alebo o obmedzení využívania funkcií lesov na nich, ak tento zákon neustanovuje inak. K vyňatiu alebo obmedzeniu využívania môže dôjsť len v nevyhnutných a odôvodnených prípadoch, najmä ak úlohy spoločenského a ekonomického rozvoja nemožno zabezpečiť inak. V konkrétnom prípade vzťahu k lesnému hospodárstvu je potrebné zdôrazniť niektoré faktory spoločenskej opodstatnenosti navrhovanej činnosti. Prevádzka ALAS v Kamenci pod Vtáčnikom disponuje od roku 2008 nadštandardnou, v slovenských podmienkach nie bežnou, počítačovo riadenou technológiou úpravy kameniva, ktorá umožňuje bez fyzického zásahu do linky výrobu špeciálnych zmesí a druhov frakcií. Spoločnosť ALAS sa stala najväčším výrobcom a dodávateľom železničného kameniva na západnom Slovensku. Technologická linka je zabezpečená z hľadiska ochrany ovzdušia (čistenie vzdušín z úseku úpravy kameniva), čím je zároveň významne eliminovaný aj dopad na lesnú vegetáciu. Nejedná sa o novú činnosť, ale zmenu už existujúcej činnosti a to v medziach pôvodného chráneného ložiskového územia so zásobami o známej kvalite vymedzenými na základe ložiskového prieskumu realizovanom takisto s významnými investičnými nákladmi. Vzhľadom na takto lokalizované zásoby neprichádza do úvahy iná alternatíva mimo dotknutých lesných pozemkov. Z hľadiska nevyhnutnosti navrhovanej výmery záberu lesných pozemkov je potrebné zdôrazniť fakt, že v oblasti ťažby nerastných surovín a výroby kameniva sa vždy uvažuje s dlhším časovým horizontom z dôvodu zabezpečenia dlhodobej perspektívy. Uvedené dlhšie obdobie je nutné dať do súvisu s nemalými nákladmi na vybudovanie zariadenia sledujúceho vysoké kritériá na kvalitu ťažby a spracovanie suroviny. Prevádzka síce zamestnáva 18 kmeňových pracovníkov, ale sekundárnou zamestnanosťou sa vytvárajú ďalšie pracovné príležitosti v rámci inžinierskych, dopravných a servisných služieb; činnosť poskytuje niekoľko desiatok pracovných miest.

Spoločenská opodstatnenosť kameňolomu Kamenec pod Vtáčnikom v súvislosti s využívaním okolitých ložísk nerastov a umiestňovanie ich produkcie v danom území tkvie nielen v technologických (najmä vo väzbe na špeciálne zmesi a frakcie) a v technických (vo vzťahu k ochrane ovzdušia) prednostiach oproti kameňolomu v okolí berúc do úvahy, že významnejšia ťažba podobnej suroviny sa v okolí realizuje len na jednej lokalite a to Malá Lehota – Vtáčnik (Malá Lehota I.). Cieľom je využiť prieskumom garantované množstvo a kvalita zásob v kontexte na preinvestované prostriedky (ložiskový prieskum, technológia).

Dotknuté lesné pozemky sú v kategórii lesov hospodárskych. Návrh vychádzal z potreby použiť len nevyhnutne potrebnú výmeru lesných pozemkov a obmedziť narušenie celistvosti lesa. Navrhovaná výmera záberu lesných pozemkov je objektívna vo vzťahu k zložitosti a časovej náročnosti administratívnych procedúr povoľovania činnosti. Preto sa navrhuje etapizácia. Zábery lesných pozemkov a ich odlesnenie sa vykoná vždy tesne pre zahájením danej etapy dobývania. Zohľadňuje sa aj potreba neobmedziť využívanie funkcií okolitého lesa. Funkcie okolitého lesa nebudú dotknuté. Dopravné cesty budú len vo vnútri areálu. Nebudú použité žiadne lesné cesty. Hranice pozemkov budú chránené ochranným pilierom – odstupom od hranice územia na ťažbu v šírke min. 5 m. Počas prípravných prác sa vrchná pôdna skrývka zhrnie na okraj plochy, použije sa neskôr na rekultiváciu územia po ukončení ťažby. Koncepcia rekultivácie je uvedená v kap. C.IV.3. Navrhovaná činnosť nesúvisí s umiestňovaním priesekov v lese.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Ťažbou andezitov v oblasti plánovanej ťažby na ploche C vznikne v štádiu hlbšej rozpracovanosti postupne 6 etáží na úrovni 520, 535, 550, 565, 580 a 595 m n.m., neskôr aj na úrovni 490 a 505 m n.m. Nepredpokladá sa rozvoj geodynamických javov vplyvom činnosti. Horninové prostredie buduje pevný skalný masív odolný voči svahovým poruchám. V bezprostrednom okolí plánovaného rozšírenia ťažby sa nenachádzajú žiadne svahové deformácie, ktoré by mohli plánovanou činnosť byť aktivizované. Pri trhacích prácach bude dodržaná doterajšia prax celkovej nálože priemerne do 3 000 kg a max. hmotnosti nálože v jednom časovom stupni 900 kg. Predstih skryvkového rezu pred ťažobným rezom musí byť trvale taký, aby bol zaistený bezpečný pohyb mechanizmov nasadených na odstraňovanie skrývky, min. však 5 m. Sklon svahu dočasných skrývk by nemal presiahnuť prirodzený sypný uhol 60°.

Vplyvy na horninové prostredie a nerastné suroviny spočívajú v úbytku horninového podkladu ročne najviac v objeme do 153 850 m³ (pri priemernej objemovej hmotnosti 2,6 t/m³) resp. zásob maximálne do 400 000 t/rok. Skutočné dobývané množstvá sú však medziročne veľmi premenlivé, v posledných rokoch je zaznamenaný pokles. Celkový úbytok rastlého podkladu je odhadnutý predbežne na 6 049 tis. m³. Okrem excerptcie podkladu súvisia vplyvy na horninové prostredie aj s manipuláciou so skrývkovými hmotami (pôdnou vrstvou a podložnou hlinítokamenitou suťou), ktoré vzniknú pri príprave a otvárke územia. Otvárka bude realizovaná po etapách a skrývky budú zhŕňané podľa možnosti a účelnosti osobitne. Odhad objemu pôdnej skrývky je 29 400 m³ pôd a 220 500 m³ sute. Zeminy budú skladované po stranách, na JZ a SV hranici ťažobného priestoru plochy C. Neskôr sa pôdna i vrchná skrývka použijú na rekultiváciu terénu. Postupujúcou excerptciou materiálu z horninového masívu sa v mieste dobývania nevratne bude meniť reliéf.

Vplyvy na klimatické pomery

Na odkrytých plochách a v kontaktnej zóne sa v ročnom chode meteorologických prvkov, najmä teplôt, budú prejavovať väčšie výkyvy než je tomu u plôch s vegetačným krytom. Vplyv bude lokálny, bez dopadu na širšie okolie. V regionálnom meradle je eliminovaný veľkoplošným zastúpením lesných porastov v okolí.

Vplyvy na ovzdušie

Navrhovaná činnosť predstavuje stredný zdroj znečisťovania ovzdušia tuhými znečisťujúcimi látkami. Hlavným zdrojom znečisťovania ovzdušia je manipulácia so surovinou resp. kamenivom, najmä však technológia jej úpravy. Tá je však zakapotovaná – jej sekundárny a terciárny úsek, terciárny úsek je aj odprášený. Po inštalácii novej triediacej linky v roku 2008 sa uskutočnili merania hmotnostných koncentrácií prachu (pozri kap. B.II.1.), ktoré sa v okolí úpravárenskej linky pohybujú v rozmedzí 3,7 až 15,685 mg/m³ a na výduchu z odprašovacieho zariadenia v rozmedzí 3,8 až 4,0 mg/m³, čo predstavuje hmotnostný tok okolo 0,20 kg/hod.

Distribúcia znečisťujúcich látok z ťažby, ale najmä manipulácie a úpravy suroviny v okolí kameňolomu, ako aj z dopravy kameniva sa zisťovala modelovým spôsobom v rozptylovej štúdii. Dominantnými hodnotenými škodlivinami z prevádzky kameňolomu sú tuhé znečisťujúce látky (frakcia PM₁₀) a z nákladnej dopravy NO_x a CO. Najbližšie obytné zóny predstavuje pri kameňolome rekreačná oblasť Píly. Príspevok PM₁₀ ku krátkodobej koncentrácii tu dosahuje hodnotu okolo 40,0 µg.m⁻³, čo predstavuje 80,0 % limitnej hodnoty (bez uvažovania orografie a lesnatosti odstupovej zóny). Koncentrácia PM₁₀ v ďalšej blízkej obytnej zóne - osade Hriechová a Cerová sa pohybuje medzi 10 a 15 µg.m⁻³, čo predstavuje 20 – 30% limitnej hodnoty. Obec Kamenec pod Vtáčnikom je v dostatočnej vzdialenosti a nie je atakovaná tuhými znečisťujúcimi látkami z prevádzky kameňolomu. Najvyššia koncentrácia CO, resp. NO₂ z prepravy kameňa dosahuje v tesnej blízkosti prístupovej cesty cez Kamenec pod Vtáčnikom a Zemianske Kostolany hodnotu 10,0 µg.m⁻³, resp. 1,0 µg.m⁻³, čo je 0,1 %, resp. 0,5 % príslušnej limitnej hodnoty.

Vplyvy na vodné pomery

Dotknuté územie spadá do povodia Vratašského potoka, ktorý kameňolomom priamo preteká a to kaskádami etáží medzi plochou A a plochou B. Prietok je cca 2 l/s, v zrážkovom období aj niekoľko desiatok l/s. Novonavrhovaná plocha na ťažbu, plocha C, priamo do telesa súčasného toku už nezasahuje. Prevádzka nemá nároky na odber vôd z povrchového toku. Reliéfnymi zmenami v dôsledku ťažby zemných hmôt sa smer odvodňovania nezmení. Nepodstatné režimné zmeny vzniknú v dôsledku zrýchlenia odtoku, pretože zrážkové vody budú odvedené do potoka priamo po povrchu odkrytého priestoru a nie podpovrchovým odtokom cez hlinítokamenitú suť, ktorá bude z povrchu tangovanej časti ložiska odstránená. Vzhľadom k rozlohe povodia však ide v podstate o bodovú záležitosť, bez významného vplyvu na odtokové pomery Vratašského potoka.

V súčasnosti sa pre hygienické účely a na údržbu, ako aj na technologické účely využíva podzemná voda z vrtu situovanom asi 40 m východne od sociálno – správnej budovy. Obeh, režim, ani množstvo podzemných vôd hodnoteného rajónu sa v dôsledku realizácie činnosti neovplyvní, nakoľko sa podstatným spôsobom nezmení žiadny bilančný faktor hydrologického cyklu v širších súvislostiach.

Do Vratašského potoka nie sú odvádzané žiadne odpadové vody. Únikom nebezpečných látok do podkladu, a následným splachom do povrchového toku alebo priesakom do podzemných vôd, sa kvôli potenciálnemu znečisteniu predchádza dodržiavaním podmienok pri manipulácii s nimi v súlade s vodným zákonom a zákonom o odpadoch. Nebezpečné látky používané vo výrobnom procese predstavujú perzistentné minerálne oleje a uhľovodíky ropného pôvodu. Pre prípad havárie a úniku ropných látok má prevádzka pripravené sanačné prostriedky a vyškolený personál. Podrobnosti o zaobchádzaní s obzvlášť škodlivými látkami podľa § 39 vodného zákona a prípad havarijného úniku ropných látok rieši Havarijný plán, ktorý má prevádzka kameňolomu Kamenec pod Vtáčnikom vypracovaný a schválený v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 100/2005 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd

Chránené vodohospodárske záujmy

Navrhovanou činnosťou sa nezasahuje do pásma hygienickej ochrany vodárenských zdrojov.

Vplyvy na pôdu

Vplyvy na pôdne pomery spočívajú v dočasnom zábere lesných pozemkov o výmere 11,5081 ha. K dočasnému záberu bude dochádzať po etapách. Predbežne sa uvažuje s časovými horizontmi rokov 2022 a 2025. Uvedené časové horizonty súvisia s možnosťami dočasného odňatia lesných pozemkov. Je pravdepodobné, že dané objemy sa nepodarí vyťažiť, v tom prípade by bolo nutné lesné pozemky odňať natrvalo a časové horizonty odlesňovania a ťažby by sa posunuli. Tento časový posun nie je možné predpovedať, nakoľko závisí od odbytu.

Dôjde tiež k manipulácii s pôdnou vrstvou o objeme okolo 29 400 m³, ktorá bude v rámci jednotlivých etáp ťažby na ploche C zhŕňaná na okraj ťažobného poľa, na jeho JZ a SV hranici. Mechanickú a chemickú degradáciu pôd v okolí navrhovaného rozšírenia ťažby je možné vylúčiť. Činnosť, vrátane vnútroareálovej dopravy, sa bude realizovať len v medziach plochy C a príslušného už otvoreného priestoru (plochy B a A). Činnosťou sa nebude iniciovať erózia pôd.

Vplyvy na krajinu, štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz

Kameňolom je situovaný v katastrálnom území obce Kamenec pod Vtáčnikom, ktoré je podľa priestorovej organizácie možné charakterizovať ako lesnatú krajinu s významným podielom lúk, so strednou koncentráciou ľudských aktivít a stredným stupňom premeny prírodnej vrstvy krajiny. V štruktúre krajiny dôjde k zvýšeniu výmery neúrodných lesných pozemkov resp. plôch ostatných na úkor produkčných lesov v rozsahu 11,5081 ha, čo predstavuje cca 0,8% so súčasnej výmery lesných pozemkov v k.ú. Kamenec pod Vtáčnikom. Záujmové územie v širšom okolí kameňolomu je charakterizované ako priestor ekologicky stabilný a realizáciou činnosti sa stabilita krajiny nepodporí, ale podstatným spôsobom ani neohrozí.

Kameňolom nie je zo strany obce viditeľný, opticky môže byť pozorovateľný zo vzdialenejších lokalít na protiľahlých svahoch Strážovských vrchov. Vzhľadom na vzdialenosť, ako aj skutočnosť, že kameňolom je prítomný už desaťročia, nedôjde k podstatnejším zmenám vo vnímaní tejto časti krajiny. Zlepšenie štruktúry krajiny, jej stability a vizuálnych hodnôt územia je možné očakávať až s odstupom času po realizácii rekultivačných prác.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Navrhovanou činnosťou sa okrajovo zasahuje do regionálneho biocentra č.180, 181 Vtáčnik, Bystričanský potok. Regionálne biocentrum reprezentujú lesné porasty v okolí kóty Vtáčnik na výmere cca 4 517 ha zasahujúce do k.ú. Osľany, Čereňany, Bystričany, Kamenec pod Vtáčnikom, Lehota pod Vtáčnikom, Podhradie. Zásah do RBc je teda bodového charakteru. V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny ale vzniká povinnosť navrhnuť v projektoch, programoch, plánoch a ostatnej dokumentácii opatrenia, ktoré prispievajú k vytváraniu a udržiavaniu územného systému ekologickej stability.

Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Pri realizácii navrhovanej činnosti vzhľadom na jej umiestnenie a charakter nebude dochádzať ku vzniku vplyvov presahujúcich štátne hranice.

Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov činnosti z hľadiska ich významnosti

Z porovnania pozitívnych a negatívnych vplyvov nulového variantu a navrhovaného realizačného variantu ťažby vyplýva, že činnosť je pre dané územie únosná. Zo stanovísk doručených k správe o hodnotení, z jej verejného prerokovania a z doplňujúcej informácie k správe o hodnotení vyplýva, že *klúčom k realizácii činnosti je dohoda navrhovateľa s obcou Kamenec pod Vtáčnikom o systematickom zlepšovaní kvality života obyvateľov, ktorá je ťažbou andezitu znížená. Takéto riešenie by malo aj kladný ekonomický a sociálny dopad na rozvoj celého regiónu a časti priemyslu, ktorý je výrobkami z ťažby andezitu saturovaný.*

Ak by sa činnosť nere realizovala a akceptovaný by bol „nulový variant“, vývoj územia by pokračoval v súlade s pôsobením javov a trendov vývoja tak, ako je vnímaný a evidovaný v súčasnosti. Z analýzy vykonanej v správe o hodnotení vyplýva, že aktuálna kvalita životného prostredia v danom regióne, prejavujúca sa hlavne negatívnym dopadom na znečisťovanie ovzdušia a povrchových vôd, súvisí hlavne so súčasnou priemyselnou činnosťou (chemický priemysel a ťažba uhlia, staré environmentálne záťaž), samotná ťažba andezitu na ložisku Kamenec pod Vtáčnikom má z regionálneho hľadiska iba podružný význam. Kým negatívne vplyvy sú koncentrované v centrálnej časti Hornonitrianskej kotliny, pozitívne sú sústredené v medziach lesných komplexov pohoria Vtáčnik, ktorých sa týka aj

plánovaná aktivita. V lokálnom merítke má plánovaná aktivita dopad hlavne na kvalitu života obyvateľov Kamenec pod Vtáčnikom a Zemianske Kostolany, predovšetkým v dôsledku prepravy kameniva cez obce. S postupujúcou úrovňou starostlivosti o životné prostredie a zdokonaľovaním technológií je možné v širšom záujmovom území očakávať postupné zlepšovanie stavu životného prostredia, v lokálnom merítke hlavne sústredením sa na systematické zlepšovanie kvality života dotknutých obcí na základe investícií do cestného systému, organizácie dopravy a dodržiavania dohodnutých pravidiel prevádzky lomu počas pracovných dní.

Samotná plocha navrhovaná na ťažbu predstavuje lesné pozemky s hospodárskym lesom. Ak by sa činnosť nerealizovala, nedošlo by k ich predčasnému výrubu, a pokračovalo by lesohospodárske využívanie pozemkov v cykloch podľa programu starostlivosti o les, t.j. výrub po dosiahnutí rubného veku, výsadba nového lesa, obnovné činnosti a ďalšie sprievodné činnosti. Zabezpečenie surovinového potenciálu by sa muselo uplatniť na inej lokalite, pričom by mohol vzniknúť deficit v oblasti niektorých frakcií alebo špeciálnych zmesí frakcií. Z ekonomického hľadiska by obec Kamenec pod Vtáčnikom stratila sociálne a ekonomické efekty z ťažby. Nulový variant nemá žiadne nové vplyvy na životné prostredie, zachováva súčasné podmienky, ale nie je optimálny z hľadiska zamestnanosti a rozvoja zdroja surovín pre stavebný priemysel, na rozdiel od realizačného variantu, ktorý zas nie je optimálny pre živú zložku prírody, lesné hospodárstvo a dopravu cez obec.

V konečnom dôsledku posúva do polohy výhodnejšieho variantu pokračovanie ťažby andezitu hlavne to, že nulový variant by zastavil resp. výrazne obmedzil rozvoj priemyselných a regionálnych aktivít a tým aj pracovné príležitosti v dotknutej oblasti, pričom by ale aj pri súčasnej ťažbe ostali evidované negatívne vplyvy na obyvateľstvo a živú prírodu. Tieto vplyvy sa postupne musia riešiť resp. spoločensky akceptovať v oboch hodnotených prípadoch. Pri porovnaní predloženého variantného riešenia navrhovanej činnosti s nulovým variantom, t.j. so zachovaním súčasného stavu, sa pri celkovom sumarizujúcom hodnotení jednotlivých vyvolaných vplyvov a dopadov ukazuje realizácia navrhovanej činnosti ako optimálnejší variant riešenia dotknutého územia.

Podstatným atribútom navrhovaného zámeru je, že sa nejedná o novú činnosť, ale o **pokračovanie už existujúcej činnosti** a to v medziach pôvodného chráneného ložiskového územia so zásobami o známej kvalite vymedzenými na základe ložiskového prieskumu realizovanom takisto s významnými investičnými nákladmi.

V. CELKOVÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANE ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Celkové hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na územia NATURA 2000 bolo vykonané expertkou na problematiku NATURA 2000 Dr. A. Juskovou. Závety pre danú problematiku sú nasledovné:

A. Hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti vo vzťahu k predmetu ochrany.

Navrhovaná činnosť priamo zasahuje do lokality SKUEV 0273 Vtáčnik. V rozpätí 11,5 km až 23 km sa nachádzajú SKUEV 0128 Rokoš (13,5 km), SKUEV 0013 Stráž (12 km), SKUEV 0023 Tomov štál (11,5 km), SKUEV Klokoš (19,5 km), CHVU Strážovské vrchy (12 km) a CHVU Tribeč (23 km). Vzhľadom na veľkú vzdialenosť od navrhovanej činnosti, nebudú uvedené územia navrhovanou činnosťou dotknuté. V UEV Vtáčnik budú navrhovanou činnosťou priamo dotknuté biotopy európskeho významu, ktoré sú zároveň predmetom ochrany Ls 5.1. Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, ktoré zaberajú 86,8% územia plochy C a Ls 5.2. Kyslomilné bukové lesy, ktoré zaberajú 13,2 % plochy C.

Ls 5.1. Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy

Ide majoritný biotop dotknutého územia (z celkového posudzovaného územia – 10,9 ha, biotop zaberá 9,38 ha). V rámci Slovenska ide o najrozšírenejší typ biotopu, ktorý má

v posudzovanom území bežný výskyt. Stav uvedeného biotopu bol vyhodnotený ako dobrý až mierne narušený. Biotop bude v posudzovanom území zasiahnutý výrubom a odkrytím porastovej steny v jeho najbližšom okolí. Z celkovej výmery tohto biotopu v rámci SKUEV Vtáčnik ide o plochu 9,38 ha čo je 0,146 percenta plochy biotopu v rámci UEV. Vzhľadom k uvedenému pôjde o mierne negatívny vplyv. Prašnosťou z prevádzky a úpravy kameniva budú mierne ovplyvnené aj okolité porasty najviac však do 10 m.

Ls 5.2. Kyslomilné bukové lesy

Biotop sa nachádza v južnej časti posudzovaného územia. Stav uvedeného biotopu bol vyhodnotený ako dobrý až mierne narušený. Z celkovej výmery tohto biotopu v rámci SKUEV Vtáčnik ide plochu 1,52 ha čo je o 0,5 percenta plochy biotopu v rámci UEV, ktorá bude realizáciou posudzovanej činnosti priamo zlikvidovaná. Vzhľadom k uvedenému pôjde o mierne negatívny vplyv. Prašnosťou z prevádzky a úpravy kameniva budú mierne ovplyvnené aj okolité porasty najviac však do 20 m.

Z druhov, ktoré sú predmetom ochrany UEV Vtáčnik bol v okolí posudzovaného priestoru identifikovaný výskyt fúzača alpského (*Rosalia alpina*) – prioritný druh európskeho významu, roháča obyčajného (*Lucanus cervus*), a kunky žltobruchej (*Bombina variegata*.) V priestore navrhovanej činnosti na ploche C neboli uvedené druhy identifikované. Vzhľadom k lesným biotopom nachádzajúcim sa na ploche C, ktoré sú teoreticky biotopmi fúzača alpského (*Rosalia alpina*) a roháča obyčajného (*Lucanus cervus*), môžu byť navrhovanou činnosťou dotknuté uvedené druhy.

Fúzač alpský má na posudzovanom území nepriaznivý stav druhu z hľadiska ochrany. Možná likvidácia jedincov tohto druhu pri odlesňovaní je menej ako teoretický predpoklad, lebo v posudzovanom poraste buka sa nenašli výletové otvory po tomto druhu. Vzhľadom na malý rozsah zásahu do biotopu uvedeného druhu, početnosť, hustotu a frekvenciu výskytu druhu na predmetnej ploche, ako aj dostatok zostávajúcich vhodných biotopov, pôjde o mierne negatívny vplyv na populáciu druhu v UEV Vtáčnik.

Roháč obyčajný má na posudzovanom území nepriaznivý stav druhu z hľadiska ochrany najmä vzhľadom k tomu, že staré jedince duba sa v uvedenom území skoro nevyskytujú. Ich Výskyt uvedeného druhu bol preto zhodnotený ako potenciálny. Možná likvidácia jedincov tohto druhu pri odlesňovaní je menej ako teoretický predpoklad, lebo v posudzovanom poraste buka sa nenašli výletové otvory po tomto druhu. Vzhľadom na malý rozsah zásahu do biotopu uvedeného druhu, početnosť, hustotu a frekvenciu výskytu druhu na predmetnej ploche, ako aj dostatok zostávajúcich vhodných biotopov, pôjde o mierne negatívny vplyv na populáciu druhu v UEV Vtáčnik.

Navrhovaná činnosť bude mať mierne negatívny vplyv na predmet ochrany SKUEV Vtáčnik.

B. Hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti na celistvosť (integritu) sústavy NATURA 2000 a SKUEV Vtáčnik.

Vzhľadom k tomu, že ani jeden z druhov/biotopov, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV Vtáčnik je nie je navrhovanou činnosťou významne dotknutý, má navrhovaná činnosť mierne negatívny vplyv na celistvosť (integritu) SKUEV Vtáčnik. Vzhľadom k neexistencii priamej alebo nepriamej prepojenosti daného územia s inými územiami zaradenými do siete NATURA 2000 v mieste navrhovanej činnosti alebo v jej blízkosti, navrhovaná činnosť neovplyvní migráciu druhov do iných území európskeho významu.

Súdržnosť ekologickej štruktúry a funkcií územia nebude významne narušená vzhľadom k tomu, že ide o vplyv na hranici SKUEV. Navrhovaná činnosť nespôsobí významnú fragmentáciu územia alebo významné zmeny jeho ekologických funkcií. Navrhovaná činnosť redukuje plochy výskytu dvoch biotopov a životaschopnosť populácii dvoch druhov, ktoré sú predmetom ochrany v málo významnej k miere. Činnosťou ovplyvnené nie sú zvlášť kvalitné či jedinečné výskyt druhov alebo biotopov, ktoré by predstavovali ohrozené alebo zanikajúce populácie alebo biotopy. Udržanie stavu ochrany predmetu ochrany SKUEV je možné aj pri realizácii navrhovanej činnosti.

C. Hodnotenie možných kumulatívnych vplyvov navrhovanej činnosti.

V okolí navrhovanej činnosti neboli identifikované žiadne významné vplyvy, ktoré by mohli mať v kumulácii s navrhovanou činnosťou významný negatívny vplyv na predmet ochrany UEV, celistvosť (integritu) sústavy NATURA 2000 a SKUEV Vtáčnik. Z údajov uvedených na www.enviroportal.sk sa za posledných 8 rokov (to je od spracovania národného zoznamu navrhovaných území európskeho významu, ktorým SR navrhla zaradiť SKUEV Vtáčnik do sústavy NATURA 2000) do územia SKUEV Vtáčnik nezasahovalo. Vzhľadom k uvedenému nebol identifikovaný vplyv na biotopy Ls 5.1. a Ls 5.2., ktorý by pôsobil kumulatívne s navrhovanou činnosťou.

Z vykonaného hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti „Ťažba andezitu na ložisku Kamenec pod Vtáčnikom“ na predmet ochrany a celistvosť (integritu) SKUEV Vtáčnik vyplýva, že navrhovaná činnosť nemá významný negatívny vplyv na predmet ochrany a celistvosť (integritu) SKUEV Vtáčnik.

VI. ZÁVERY

1. Záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti

Na základe výsledku procesu posudzovania, vykonaného v súlade s ustanoveniami zákona, pri ktorom sa zväžil stav územia, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva z hľadiska jej pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesto vykonávania navrhovanej činnosti so zameraním na súlad s územnoplánovacou dokumentáciou, úroveň spracovania dokumentácie, stanovísk orgánov a organizácií dotknutých navrhovanou činnosťou, stanovisko spracovateľa posudku, ako aj stanoviská obyvateľov žijúcich v záujmovom území,

s a o d p o r ú č a

realizácia činnosti „Ťažba andezitu na ložisku Kamenec pod Vtáčnikom“ za predpokladu splnenia podmienok uvedených v bode V.3. tohto záverečného stanoviska. Neurčitosti, ktoré sa vyskytli v procese hodnotenia vplyvov je potrebné vyriešiť v ďalších stupňoch projektovej prípravy aktivity, predovšetkým čo sa týka požiadavky riešenia podmienok prepravy materiálu cez obce Kamenec pod Vtáčnikom a Zemianske Kostolany (podiel na opravách a údržbe cesty III/064075).

2. Odporúčaný variant

Na základe záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa zákona sa pre realizáciu odporúča variant 1, t.j. realizačný variant prezentovaný v správe o hodnotení. Tento predstavuje z oboch pozícií (ochrany životného prostredia i racionálneho využívania nerestných surovín) primerane akceptovateľný variant, predstavujúci ekologicky únosnú realizáciu rozšírenia ťažby andezitu.

3. Odporúčané podmienky pre etapu prípravy výstavby a realizácie činnosti

Účelom navrhovaných opatrení pri realizácii navrhovanej činnosti (presun ťažby andezitu na plochu C) je nezhoršiť ekologickú zaťaženosť územia v porovnaní so súčasným stavom a postupnou realizáciou opatrení vylepšiť ekologickú situáciu v budúcnosti. Systémom opatrení sa plánuje predchádzať, zmierniť, minimalizovať alebo kompenzovať očakávané (predpokladané) vplyvy činnosti, ktoré môžu vzniknúť počas realizácie navrhovanej činnosti. Navrhovateľ je povinný dodržiavať a v ďalších stupňoch rozpracovať všetky navrhované opatrenia na zmiernenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie v súlade s príslušnými predpismi.

Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie:

Územnoplánovacie opatrenia

Platnou územnoplánovacou dokumentáciou na úrovni kraja je ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja z roku 1998 vyhlásená nariadením vlády SR č. 149/1998 Z.z. v znení zmien a doplnkov z roku 2004 a 2011. Obec Kamenec pod Vtáčnikom disponuje Územnoplánovacou dokumentáciou sídelného útvaru schválenou Uznesením Obecného zastupiteľstva v Kamenci pod Vtáčnikom č. 1/98 zo dňa 23.02.1998. V ďalších zmenách a doplnkoch, s ohľadom na dôvody umiestnenia činnosti uvedené v kap. A.II.6. resp. C.III.11. správy o hodnotení a v situácii, keď už sú v rámci environmentálnej prípravy známe podrobnosti o rozvojových aktivitách činnosti, sa územnoplánovacia dokumentácia odporúča doplniť.

Technické, technologické, organizačné a prevádzkové opatrenia

V oblasti priamych výstupov má prevádzka realizované všetky dostupné opatrenia požadované právnymi predpismi v oblasti obmedzovania emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia, v oblasti nakladania s nebezpečnými odpadmi, ako aj v oblasti zaobchádzania s nebezpečnými látkami (kvapalnými uhľovodíkmi ropného pôvodu) z hľadiska ochrany kvality vôd. V zmysle odborných posudkov činnosť spĺňa aj legislatívne podmienky na ochranu ľudského zdravia. V tomto smere sa opatrenia nenavrhujú.

Predložená správa o hodnotení obsahuje súbor opatrení na elimináciu negatívnych dopadov v príslušnej kapitole C IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie. Vzhľadom k skutočnosti, že *navrhovaná činnosť nemá významný negatívny vplyv na predmet ochrany a celistvosť (integritu) SKUEV Vtáčnik nie je možné vo vzťahu k zákonu o OPaK a smernici o biotopoch hovoriť ani požadovať realizáciu kompenzačných opatrení.* O kompenzačných opatreniach by bolo možné hovoriť iba v prípade, ak by bol preukázaný významný negatívny vplyv navrhovanej činnosti na SKUEV Vtáčnik. Vo vzťahu k navrhovanej činnosti je nutné požadovať uskutočnenie zmierňujúcich opatrení t.j. opatrení realizáciou ktorých je možné zistený mierne negatívny vplyv oslabiť.

Medzi podmienky realizácie diela je potrebné zaradiť nasledujúce technické, technologické, organizačné a prevádzkové opatrenia:

1. V budúcom Pláne využívania ložiska je nutné záväzne vyčíslieť stav zásob ložiska nevyhradeného nerastu na základe geometrického zamerania územia.
2. Zabezpečiť legislatívne správne evidovanie odpisu bilančných zásob v zmysle požiadavky Ministerstva životného prostredia SR, Sekcie geológie a prírodných zdrojov.
3. Potrebné je dodržiavať sklon ťažobných rezov 67° (u záverných 60°) a výšku ťažobných rezov 15 m overené doterajšou praxou. Šírka pracovnej plošiny aktívneho rezu by nemala byť menšia ako 20 m pri strojnej odťažbe suroviny.
4. Pri ťažiacich prácach veľkého rozsahu by celková nálož neprekračovať 3 000 kg a hmotnosť nálože v jednom časovom stupni 900 kg.
5. Pokiaľ je to realizovateľné, skrývky jednotlivých druhov zemín (pôdnych a hliníto-kamenitých) uskutočňovať oddelene.
6. Na prípravu, otvárkú a dobývanie využívať len vnútroareálové cesty, nepoužívať žiadne lesné cesty v okolí.
7. Na ploche C ponechať po okraji minimálne *päť až desať metrov* ochranný pilier (podľa konfigurácie terénu), ktorý bude tvoriť prirodzenú bariéru zmierňujúcu vplyv navrhovanej činnosti (prašnosť a hlučnosť) na okolité územie UEV Vtáčnik.
8. Územie pred uvedenou bariérou zo strany budúceho ťažobného priestoru zabezpečiť pred prípadným preniknutím a následným pádom niektorých druhov živočíchov napr. vhodným „oplotením“ z prírodného materiálu.
9. Pravidelne monitorovať a následne odstraňovať odborne spôsobilou osobou výskyt nepôvodných, invázných a expanzívnych rastlinných druhov s cieľom zamedziť ich šíreniu do okolia.
10. V prípade zistenia invázných druhov rastlín realizovať opatrenia na ochranu pred šírením invázných druhov rastlín zemnými prácami a manipuláciou so zeminou, zabezpečiť vhodné zneškodnenie zemin z postihnutých plôch (skládka odpadu).
11. Výrub lesných porastov realizovať mimo vegetačnej obdobia.

12. Výrub drevín realizovať najmä v mimohniezdnom období resp. pred výrubom zabezpečiť v spolupráci napr. so ŠOP SR Správou CHKO Ponitrie obhliadku plánovaného výrubu za účelom zaznamenania možného výskytu hniezdísk chránených druhov vtákov, termín výrubu prispôbiť zisteným skutočnostiam.
13. Používať účinné a podľa možnosti protihlukovo vybavené strojné zariadenia.
14. Za rozhodujúce zmierňujúce opatrenie je v zmysle usmerňujúceho dokumentu Európskej komisie „Ťažba neenergetických surovín a sústava NATURA 2000“ (júl 2010) je možné považovať *spracovanie plánu rekultivácie celej plochy zasiahnutej ťažbou*. Uvedený plán by mal byť spracovaný tak, aby v maximálnom možnom rozsahu zabezpečil obnovu zničených biotopov a návrat druhov, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV 0273 Vtáčnik, prípadne iných vhodných druhov, ktoré využívajú opustené skalné steny (napr. niektoré druhy vtákov, prípadne hmyzu alebo plazov).
15. Ako súčasť žiadosti o vydanie súhlasu na zásah do biotopov európskeho a národného významu podľa § 6 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny *predložiť návrh plánu rekultivácie lomu* a až následne na základe podmienok stanovených v súhlase podľa § 6 dopracovať plán rekultivácie a ten následne predložiť ako povinnú súčasť žiadosti o vyňatie alebo obmedzenie využívania lesných pozemkov z plnenia funkcií lesa v zmysle Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č.12/2009 o ochrane lesných pozemkov pri územnoplánovacej činnosti a pri vyňatí a obmedzení z plnenia funkcií lesov
16. Realizovať opatrenia na cestnej komunikácii najmä počas letného obdobia na elimináciu prašnosti
17. Zamedziť vypadávanie kameniva z korby nákladných áut pred výjazdom vozidla z areálu kameňolomu ako aj cez prechádzajúce obce,
18. Požiadatť prepravcov o dodržiavanie ohľaduplného prejazdu cez príľahlé sídla
19. V spolupráci s dotknutými obcami a dopravného orgánu Policajného zboru zabezpečiť organizáciu dopravy – sprísnenie podmienok na dodržiavanie predpísanej rýchlosti vozidiel (dopravné značky, cestné kontroly).
20. V spolupráci s obcou dohodnúť podmienky využívania prístupovej cesty III. triedy vybudovaním novej súvislej vrstvy asfaltového povrchu po celej dĺžke i šírke, resp. zaoberať sa zámerom vybudovania novej komunikácie mimo obývaného územia.
21. Striktné dodržiavanie vývozu materiálu z kameňolomu len počas pracovných dní v expedičnej dobe (6.00 – 18,00 hod.)

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska vrátane písomných stanovísk

Predložená správa o hodnotení je vypracovaná v súlade s požiadavkami zákona. Správa o hodnotení bola vypracovaná podľa osnovy uvedenej v prílohe č. 11 zákona. Spracovateľom správy o hodnotení boli zdokumentované všetky známe podstatné skutočnosti a fakty o pripravovanej činnosti, ako ich poskytol navrhovateľ v rámci technologických podkladov. Neistoty riešenia sú v správe o hodnotení analyzované v primeranej miere.

Z porovnania pozitívnych a negatívnych vplyvov nulového variantu a navrhovaného realizačného variantu ťažby vyplýva, že činnosť je pre dané územie únosná. Zo stanovísk doručených k správe o hodnotení, z jej verejného prerokovania, z doplnujúcej informácie k správe o hodnotení a z odborného posudku správy vyplýva, že kľúčom k realizácii činnosti je dohoda navrhovateľa s obcami Kamenec pod Vtáčnikom a Zemianske Kostolany o systematickom zlepšovaní kvality života obyvateľov, ktorá je ťažbou andezitu znížená. Takéto riešenie by malo aj kladný ekonomický a sociálny dopad na rozvoj celého regiónu a časti priemyslu, ktorý je výrobkami z ťažby andezitu saturovaný.

5. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Na overenie miery súladu medzi skutočnými a predpokladanými vplyvmi navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia je potrebné zabezpečiť systematické sledovanie a meranie vplyvov činnosti, kontrolovať plnenie podmienok určených pri povolení činnosti a vyhodnocovať ich účinnosť. Zmyslom komplexného monitoringu je prispieť

k poznaniu vonkajších a vnútorných zmien vo vzťahu k prevádzke plánovaného diela a pripraviť informácie využiteľné v rozhodovacej sfére. Tak je možné regulovať jednotlivé činnosti tak, aby nedochádzalo k prekračovaniu únosnosti jednotlivých zložiek životného prostredia.

Správa o hodnotení obsahuje v kapitole C VI.1. návrh monitoringu, ktorý odporúčame akceptovať a doplniť o podmienku monitorovania úspešnosti zmierňujúcich opatrení. Doterajšia prax ukazuje, že povoľujúce orgány nie vždy v súlade s osobitnými predpismi, môžu vo svojich rozhodnutiach zaväzovať navrhovateľa realizáciou monitoringu. Vzhľadom k skutočnosti, že ťažba sa bude realizovať v území SKUEV Vtáčnik odporúčame navrhovateľovi aj z vlastnej iniciatívy zabezpečiť monitorovanie vybraných druhov a biotopov, ktoré tvoria predmet ochrany UEV Vtáčnik v spolupráci s rôznymi inštitúciami (napr. univerzitami, ŠOP SR –Správou CHKO Ponitrie). Výsledky získane spoluprácou viacerých inštitúcií budú objektívnym podkladom, využiteľným nielen v prípade ďalšieho rozširovania ťažby navrhovateľa na tejto alebo obdobných lokalitách ako aj pre iné ťažobné organizácie, ktoré by plánovali realizáciu svojich aktivít v územiach zaradených do siete NATURA 2000. Publikované získané výsledky môžu zobjektivizovať pohľad na realizáciu ťažobných činností v územiach NATURA 2000. Skúsenosti v mnohých krajinách EU ukazujú, že povrchová ťažba neenergetických surovín môže prispieť druhovej pestrosti daného územia. Niektoré podniky neenergetického ťažobného priemyslu primajú na svojich ťažobných lokalitách priemyselné akčné plány pre biodiverzitu s cieľom zaistiť zahrnutie ochrany biodiverzity do svojich prevádzok. Tieto plány určujú hlavné biotopy a druhy voľne žijúcich organizmov, ktoré sa vyskytujú na ťažobných lokalitách a v priľahlom okolí a ponúkajú niekoľko vypracovaných odporúčaní na ochranu a v prípade aj podporu týchto biotopov a druhov. Navrhovateľovi, vzhľadom k skutočnosti, že bude v prípade realizácie navrhovanej činnosti pravdepodobne prvým ťažiteľom neenergetických surovín v území zaradenom do siete NATURA 2000 v SR, odporúčame zvážiť vytvorenie takéhoto plánu pre biodiverzitu.

Návrh monitoringu od začatia výstavby, v priebehu výstavby, počas prevádzky a po skončení prevádzky navrhovanej činnosti:

Navrhuje sa sledovanie:

- a) nepôvodných, inváznych a expanzívnych druhov rastlín,

Miesto: na ploche B a C a v okolí do vzdialenosti 180 m

Spôsob: pochôdzky, sledovanie druhového zastúpenia a pokryvnosti

Frekvencia: 1x počas vegetačnej sezóny, najlepšie v júni

Výstup: 1x ročne správa

- b) ovplyvnených biotopov z predmetu ochrany SKUEV Vtáčnik; biotopy Ls5.1, Ls5.2

Miesto: okolie plochy A, B a C v rozsahu polygónov podľa obrázku č.16 na JPRL 4317, 4312b, 4312a, 4313a časť, 4313b 1ps časť, 4313b 2ps časť

Spôsob: pochôdzky, sledovanie kritérií a indikátorov stavu lesných biotopov v zmysle manuálu (Polák, P., Saxa, A., eds., 2005)

Frekvencia: každý druhý rok počas vegetačnej sezóny

Výstup: správa, tabuľky FCS, vyhodnotenie priaznivého stavu z hľadiska ochrany podľa kvantifikátorov

- c) ovplyvnených druhov živočíchov z predmetu ochrany SKUEV Vtáčnik; fúzač alpský (*Rosalia alpina*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*)

Miesto: okolie plochy B a C v medziach SKUEV Vtáčnik do vzdialenosti 180 m

Spôsob: nepriame metódy zisťovania stavu populácie, výletové otvory imág, larválne štádiá, pri ťažbe dreva (hostiteľskej dreviny) sledovať aj pohyb druhu na skládkach dreva (píly, suché skládky dreva a pod.), sledovanie kritérií hodnotenia priaznivého stavu podľa manuálu (Polák, P., Saxa, A., eds., 2005)

Kritéria hodnotenia	
populácia	veľkosť populácie na lokalite
	trend početnosti populácie na lokalite
biotop	stav biotopu
	režim na lokalite (hodnotí sa v letnom období)
ohrozenia	biotopu

Frekvencia: každý druhý rok v júni a auguste

Výstup: správa, tabuľky vyhodnotenia priaznivého stavu druhu v zmysle manuálu

- d) ostatných zistených chránených druhov živočíchov, chránené druhy živočíchov
V širšom ako dotknutom území sú zistené tieto chránené druhy živočíchov, ktoré je potrebné monitorovať:

OBOJŽIVELNÍKY (AMPHIBIA)

- * Rana dalmatina skokan štíhly (N)

PLAZY (REPTILIA)

- * SR Lacerta agilis jašterica bystrá/obyčajná (E)
- * Anguis fragilis slepých lámavý (N)

VTÁKY (AVES)

- Bubo bubo výr skalný (E)
- Buteo buteo myšiak lesný (N)
- Dendrocopos major d'ateľ veľký (N)
- Dendrocopos minor d'ateľ malý (N)
- Dryocopus martius d'ateľ čierny (E)
- Falco tinnunculus sokol myšiar (N)
- Parus ater sýkorka uhliarka (N)
- Parus caeruleus sýkorka belasá (N)
- Phylloscopus collybita kolibkárik čipčavý (N)
- Phylloscopus sibilatrix kolibkárik sykavý (N)
- Phylloscopus trochilus kolibkárik spevavý (N)
- Picus canus žlna sivá (E)
- Picus viridis žlna zelená (N)
- Turdus merula drozd čierny (N)
- Turdus philomelos drozd plavý (N)

CICAVCE (MAMMALIA)

- * Erinaceus concolor jež bledý/jež východoeurópsky (N)
- * Sorex araneus piskor lesný/piskor obyčajný (N)
- * Sorex minutus piskor malý (N)

Miesto: plocha A, B a C a okolie do vzdialenosti 180 m

Spôsob: terénny prieskum a bežné metódy sledovania používané pre danú skupinu/druhy živočíchov, sledovanie početnosti druhov na lokalite, abundancie, hustoty, dominancie, frekvencie

Frekvencia: 3x počas vegetačnej sezóny

Výstup: správa

Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok

Súčasťou monitorovania je sledovanie úspešnosti zmierňujúcich opatrení. Správy z monitoringu s pravidelným vyhodnocovaním úspešnosti zmierňujúcich opatrení sa budú každoročne predkladať príslušnému Obvodnému úradu životného prostredia.

6. Informácia pre povoľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti

Zainteresovaná verejnosť je podľa § 24 zákona verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem na postupoch environmentálneho rozhodovania. Medzi zainteresovanú verejnosť patrí najmä fyzická osoba podľa § 24a zákona, právnická osoba podľa § 24b alebo § 27 zákona, občianska iniciatíva podľa § 25 zákona a občianske združenie podporujúce ochranu životného prostredia podľa § 26 zákona.

Zainteresovaná verejnosť má podľa § 27a zákona právo aktívnej účasti pri príprave a povoľovaní navrhovanej činnosti, a to v celom priebehu procesu posudzovania vplyvov až do vydania rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti.

V procese posudzovania navrhovanej činnosti „**Ťažba andezitu na ložisku Kamenec pod Vtáčnikom**“ nebolo predložené žiadne stanovisko, petícia alebo žiaden iný prejav verejnej vôle zo strany zainteresovanej verejnosti.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Odbor environmentálneho posudzovania
Mgr. Jana Miklasová
v spolupráci s
Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi

2. Potvrdenie správnosti údajov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Odbor environmentálneho posudzovania
RNDr. Gabriel Nižňanský
riaditeľ odboru environmentálneho posudzovania

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava 21.06.2013